

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ție.

Manuscrise nu se în-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Fondurile din Năsăud.

II

Faptele acestea fac pe conducătorii din Năsăud răspunzători moralmente în fața nii românești pentru deșădărea și pierdere parțială a așezămintelor noastre de acolo. Răspunderea lor e îndoită. N'au avut orientări largi și n'au avut destule cunoștințe speciale și ingeniozitate pentru a găsi semnătatea situațiilor și a împrejurărilor.

Acei ce acasă erau domni mari, atotputnici, sus la minister nu îndrăsneară să se uite decât alături de dl Ciocan. Dar și aici așteptau zile întregi prin anticamererele funcționarilor sus puși, până când se dădea o cultură smeritei lor rugăciuni. Ei n'au știut să se impună și să facă a înțelege pe cei de sus, că în virtutea marelui averi ce reprezentă, ei au un mare ascendent moral asupra deciziunilor publice din acele locuri și deci nu lasă ingenunchiați și umiliți cu nici un om.

Singur dl Ciocan a cunoscut mașina internă a administrației dela minister, dar el a venit cu pază ca nimic să nu se facă fără ea lui, încât el să rămâie capul năsăudului, cel mai »cuminte« între ei. Cu toate acestea cei cari au cunoscut pe dl Ciocan știut că-i un om lipsit de concepții largi, că n'are nici la minister, nici în partidul guvernamental el nu a fost luat în serios. Dar felul său de a fi rezervat el a știut să se oprească celor din Năsăud. Aceștia n'au observat, că dacă dl Ciocan era susținut de sus, asta se făcea pentru că el nu le putea face nici un neajuns, nici o piedică astfel prin el și năsăudenii erau osândiți neputință și nelucrare.

Dar spunem pe față, că toate acestea s'au întâmplat numai pentru că domni de acolo nu s'au priceput și nu se pricep nici în chestiile acestea. Ei sunt neștiutori. Vor având o cultură generală, vor fi pricepând în chestii de pedagogie, de dogme bisericești sau poate la procesele și cazurile cele mai complicate de drept, dar n'au habar de chichițele și chițibușurile gospodăriei, ale administrației și chiverniselii făcute cu bună școlărie.

Căci acestea nu se învață la școală, nici chiar la universitate. Luați-vă o pildă dela ei sași, cari știu să sprijinească și să înarăjeze cu burse pe tinerii lor talentați pentru a-și crește o generație de specialiști în chestiile practice.

S'a spus în articolul din chestiune că ministerul de culte a refuzat aprobarea bugetului și socotelile pe cei patru ani din urmă. (Cei din minister au o plăcere deosebită de a alege Năsăudul ca un loc de ilegalitate. Deși fondurile acestea nu-s un pământ de stat și deci s'ar putea ridica fără îndoială obiecțiuni legitime în contra acestui lucru).

Firește cei din Năsăud, neinvitați fiind, au acestui fapt mare importanță iar pre-

fectul știe să exploateze bine faptul acesta. Dar dacă ei ar fi cercetat, ar fi aflat că adevărata cauză a acestui fapt nu-i decât neglijența și ar fi aflat, că tocmai controlorul însărcinat de către stat a lăsat nereșolvite actele din Năsăud dinpreună cu alte multe acte de acest fel. Mai mult chiar, actele vor mai rămânea mult timp așa, căci funcționarul acela a fost numit în acel răstimp intendentul operei din capitală.

Ar fi făcut mai bine dl-or, dacă în loc de a pune mâinile în sin după atâtea plânsori, s'ar fi încredințat de neglijența din minister și ar fi făcut pe urmă jalbă la Majestatea Sa, ca supremul administrator al acelor fonduri, arătând situația insușenabilă creată prin neglijența ministerului. Greșala cea mai mare a fost că Năsăudenii nu au știut să fie prevăzători crescându-și un controlor special, care cunoscând ministerul de culte le ar fi putut da sfaturi și îndrumări și ar fi pus lucrurile deacasă astfel în ordine, încât controlorul ministerial n'ar fi putut găsi nimic de obiectat. Căci trebuiau să știe că nu le este iertat să se încreadă decât în omul lor, pentru că dela nici un străin nu putem aștepta sprijin binevoitor.

Au greșit Năsăudenii și când s'au făcut guvernamentali cu orice preț (cuvintele dlui Ciocan) și l'au ales totdeauna pe Ciocan deputat. Cu un cuvânt au făcut și gospodărie și politică proastă.

Căci la ce v'a fost bună politica dumneavoastră? Prin politica veșnic guvernamentală ce ați făcut și pentru care v-ați expus ați demoralizat simțul și instinctul politic al poporului cât și al cărturarilor.

Trebuie să recunoașteți spre rușinea dumneavoastră, că publicul nu mai voiește să jertfească pentru școala și cultura românească. Este stare sănătoasă asta; este asta conștiința națională? Vina oare nu e a conducătorilor? Sau v'a amăgiți unul pe altul cu conștiința că și așa nu v'a vor putea maghiariza? Da, aceasta nu va reuși pe deplin, dar pe altă parte poporul nu va fi luminat și rezultatul va fi că v'a vor pune în cărcă, tocmai ca prin alte părți, străini cari vor lua în mâna lor conducerea politică; de altă parte cultura română va pierde câteva instituții altfel sigure. Aceasta oare să nu însemne nimic?

Un popor care nu-si poate dezvolta cultura genuină, nu poate fi popor cult și e trecut cu vederea; iar cultura nu poate fi dezvoltată decât prin instituții.

Așadar singurul rezultat pozitiv al politicii dumneavoastră guvernamentale este lipsa conștiinței și entuziasmului național și nepăsarea față de cultura română. Și oare ce ispravă v'a făcut deputatul d'voastră, dl Ciocan?

Că a obținut vre-o concesiune vre-un hatâr pentru cutare sau cutare? Este asta un rezultat pentru care merită să v'a faceți guvernamentali, mului la Dv.

Pentru că în chestii mai însemnate a-ți văzut că n'ați ajuns nimic, cu tot guvernamentalismul d'voastră. Iacă, dl Ciocan al d'voastră, veșnicul slugă plecată al tuturor guvernelor, n'a putut face nici atât ca guvernul să încuviințeze ajutorul de 400.000 de cor. (din banii grănițerilor!) menit să restabilească echilibrul fondului școlar. N'a fost în stare nici să mijlocească acel ajutor de stat pentru întregirea lefilor profesorilor, și n'a făcut nici o ispravă în multe alte chestii însemnate; nu, pentru că e prostie să sprijinim un guvern fără a-i pune nici o condiție.

D-voastră trebuie să ziceți așa: D-le Ciocan, ne-am convins că nu ești în stare să ne faci nici cel mai mic lucru și că guvernul nu se poartă leal față de noi; prin urmare nu mai avem încredere în D-ta. Ne vom căuta un om mai vrednic care ne va ști apăra fondurile.

Ba trebuie să mergeți și mai departe: să vestiți pe toate cărările cât de dușmănos se poartă guvernul și prin puterea mișcării opiniei publice să siliți guvernul să facă o administrație dreaptă.

Căci fiți convinși: prin politica, fostă și actuală guvernamentală, numărați tot așa de puțin în ochii guvernului și al organelor lui, ca și când nici n'ați fi membrii partidului constituțional. Din contră un deputat opozițional v'ar fi folosit mai mult dând la iveală mișeliile guvernului și ținând în continuă insuflărire pe Năsăudeni.

Nici când — să credeți — nu veți avea nici un sprijin mai însemnat dela guvern. Și dacă v'a zice cineva că e altfel spuneți-i verde în față că e un șarlatan care vrea să v'a amăgească. Guvernul v'a poate da numai atâta cât se cuvine după statute, iar asta e dator s'o facă și fără să v'a căciuliți mereu.

Convingerea noastră este că direcția politică ce ați încetățenit-o în ținutul Năsăudului, nu numai că nu va da nici când rezultate pozitive, nu numai că va demoraliza și ce a mai rămas nedemoralizat, ci va aduce cu sine mari pericole pentru ținutul Năsăudului. Deoarece limba română e decretată, — în urma cuminenței înțelepților înaintași — numai ca limbă administrativă și prin urmare o statorește votul majorității adunării fondurilor, prin o astfel de politică se poate ajunge până acolo, încât prin corupție, fondurile să fie scoase din serviciul culturii românești și toate instituțiile maghiarizate. Căci pentru astea trebuie numai majoritatea.

Pentru aceea văzând eșecul politicii guvernamentale și de nu voiți să faceți politică națională, lăsați la o parte politica milităntă, dedicați-vă numai activității culturale și veți ajunge rezultate mai mari.

Nu v'a veți expune pentru chestii politice și nu veți ajunge în conflict cu guvernul și cu autoritățile locale. Și să nu împiedecați întărirea și înaintarea partidului național în

A sosit vremea, pentru comitatul D. voastră, ca partidul național să dea de furcă prefectului (și guvernului), căci pe cale »pașnică« situația devine tot mai rea. Trebuie făcute neplăceri guvernului în parlament și prefectului la congregație și vor *trebul* să cedeze în chestiile unde avem dreptate. Astăzi impune numai puterea politică disciplinată. Așadară trebuie pornită lupta națională. Elementele independente au datoria să se unească și să formeze partidul național comitatens, sub conducerea clubului parlamentar, merit să pue capăt volniciei guvernului și prefectului. Și aceasta în timpul cel mai scurt; responsabilitatea pentru aceasta cade asupra clubului parlamentar al partidului. Suntem convinși că dacă s'ar înfițe acolo partidul național și poporul ar fi crescut în spirit opozițional, în comitat un prefect șovinist, dușman nouă ar fi imposibil. Și pe lângă deșteptarea poporului, acesta e lucrul cel mai însemnat.

Răspuns lui Vészi. În numărul ultim al revistei »Morgen« din Berlin a apărut un articol iscălit de dr. Victor Mesch intitulat: »Presă germană și maghiară!« I se răspunde scurt și îndesat lui Vészi și partizanilor săi, cari caută să ducă în răătăre opinia publică germană. Se arată minciunile sfruntate ale articolului amintit și se trage concluzia: Cu o astfel de domnie maghiară nu se pot aștepta la osanale din partea presei germane, care trebuie să înregistreze asupra ille fraților lor de un sânge.

Bogdanovici trădătorul! Din izvor particular bine informat, aflăm o veste care aruncă o vie dungă de lumină asupra mobilului secret care face pe guvern să susție cu atâta îndărătnicie candidatura episcopului de Buda Lucian Bogdanovici la scaunul de patriarh sârbesc. Candidatul guvernului s'a angajat în mod formal, că ajungând patriarh, va introduce limba ungurească în mai multe parohii ale bisericii ortodoxe din Ungaria, așa la Szentes, la Miskolcz, la Hódmezővásárhely și în alte locuri. Iată pentru ce guvernul e hotărât să

înlăture pe orice candidat la scaunul de patriarh și este în stare să facă orice ilegalitate pentru a-și impune candidatul.

Semnalăm fraților sârbi acest mișeleuc și infernal plan al guvernului și al unelei sale!

Congresul de pace din Londra. Azi, Luni, se deschide în Londra al 17-lea congres al predicatorilor păcii, supt aripile ocrotitoare ale regelui și guvernului englez.

Ce e drept, până acum nu prea sunt semne să-și ajungă scopul final; cu toate acestea nu se poate zice că aceste congrese nu au avut nici un rezultat. S'a adunat mult material statistic și cultural despre diferite popoare, s'a studiat dreptul internațional și de sigur congresele acestea au contribuit în bună parte la încheierea numărărilor convențiilor dintre state, menite să înlocuiască războiul cu judecata diferitelor comisii emise pentru chestiunile de controversă.

Congresul actual promite să fie bine cercetat, mai ales că întreg guvernul britanic și-a anunțat participarea, iar regele a invitat la Windsor pe congresiști.

Însemnătatea congresului crește prin faptul că nu va mai fi pur academic, alcătându-se din oameni din diferite țări discutând cele puse la ordinea zilei și apoi plecând acasă *re bene gesta*; ei mai toate asociațiile de muncitori din Anglia între acestea și labour-party, socialștii și feministe vor lua parte organizând manifestații monstre pentru pace.

Se vor mai aranja adunări de învățători din Anglia și străinătate; apoi se vor aduna preoții, dimpreună cu episcopii lor.

Inceputul acestor congrese datează de mult. Cele dintâi au fost ținute în 1843 în Londra, 1848 în Bruxela sub președinția lui Cobden, în 1849 în Paris supt Victor Hugo; apoi prin anul 60 supt Garibaldi și Lemonnier. Dar a venit războiul franco-german din 1870 și congresele au amuțit până în 1889 când au fost din nou reluate mulțumită agitației lui Frederic Passy.

Congresul din Carlovitz. Azi, Luni, ministrul justiției Günther a plecat la Carlovitz, unde va prezida congresul în calitate de reprezentant al M. Sale. A doua zi, Marți, la 10 ore dimineața se va întruni congresul pentru alegerea patriarhului. Onorurile ceremonialului la deschiderea congresului și primirea comisariatului regal, se vor face prin o companie de soldați. Oficiul »Bud. Tudostitő« adaugă însă că *această companie va avea în acelaș timp menirea de a forma asistența militară pusă la dispoziția comisariatului regal pentru*

vre-an caz de turburare. Declarația acestuia este o manifestă amenințare membrilor congresului și se pare că v-așteptă o intervenție cu forța armată în cazul candidatului guvernamental.

Regimul constituțional în Turcia Manifestul aromânilor

Arad, 2

Inaugurarea constituției în Turcia timpinată de întreaga presă din Europa simpatie. Dacă ea nu va rămânea pe hârtie, va porni marele proces de nerare a vieții de stat în imperiul Telegramelor mai noi aduc toate nișitoare. În Constantinopol e în mare.

O iradea lansată alaltăieri dă știe prizonierilor politici și șterge Ordinul acesta e privit ca un augur nos pentru era constituțională.

Propaganda turcilor tineri își ved idealul realizat, ca peste noapte.

În provincii pretutindeni e bucurie cări revoluționare au conținut. M însă între turcii tineri vre-o câțiva cari tot mai au nedumeriri și aște văză parlamentul, investit cu toate rile garantate în constituție, întrunit.

Românii macedoneni, din cari tiraniei făcuse elementul cel mai ne tătit, au lansat un manifest, salutând sufletire constituția.

Iată telegramele mai noi:

Convocarea Camerei deputați

Constantinopol. — Ziarele turcești știrea oficială că marele vizir, în urma iradele, a adresat autorităților provinc depeșă circulară convocând o Cam deputaților, al cărei mod de form este fixat în statutul organic care este stră instituțiune a sultanului.

Acordarea constituțiunei a fost prin inteligența jună turcă cu entusiam.

FOIȚA »TRIBUNEI«.

„Convobiri de Luni“.

— Kermeza. —

O Duminică de vară.

În ograda unui han de piatră, în pozele munților românești, oamenii satului au întias o horă mare și pământul dudule sub picioarele lor. Joacă »mochnească«. Pe prispa cărcimel sub sita strămbă a pitpalacului cântă doi lăutari bătrâni: unul cu vioara, altul cu cobza. Câțiva copii cască gura la ei, dar alții întărită câni într'un colț al curții. O fetișcană rumenă cu brațele pe după gât, cântă unui clobănaș, la fereastra hanului:

»Lasă-ți bade oile

»Că-l mai dulce dragostea...»

Bătrânii stau înțepeniți pe scaune cu oala de vin înaintea. Nevestele își șgălăie pruncii la sân și vorbesc tare. Cărcimarul vesel, toarnă vin de Runc și împarte din belșug chef și glume de dragoste. Fetele în cretințe frumoase cu grădini de flori pe ele, cu flori ca fiacără în coșțe se țin de palmele volnicilor, strânsse în horă și saltă de le tremură sânul. Fiicării chiule de nu se mai aude cum picură toaca de seară, peste vârfurile ostent al hugeacului.

Pe deasupra hanului țipă rândunicile de sub coperiș.

Când se sparge hora, îl cu cobza zice de răsună vales, câte-o doină, ori o hălducească — cântări bătrânești de se umezească ochii moșnegilor.

Caii de olac ai hanului nechează lângă puț.

La poartă doi rudari își joacă ursul și un cloban din »Piatra Cralului« se uită răzimat în băta, din norul de pulbere într'aurit de soare, mândru ca un rege.

Măgarul obosit, ciulește urechile și tremură lângă ei, de câteori dihanille se ridică pe labe și mormăle.

Soarele stă pe picul de flori al muntelui și se uită la ei, la han, la rândunele, la vioara lăutarului, la horă, la pruncii nevestelor, la ochii umezi ai moșnegilor, la păstor, la floarea din coșța fetelor... și râde.

Aceasta e Kermeza românească, în care trăiește hora, limba, gluma, dolna... sufletul nostru.

În ea s'a abucumât dragostea volnicilor și s'au împăinjenit de lacrimi, ochii bătrânilor.

Hălducii se adăposteau în horă, ostașii noștri se rupeau din ea cu lacrimi, bătrânii cereau cărja ori toiagul și plecau s'o vadă.

E belșugul de viață al unui popor.

Pentru Kermeza aceasta, cu hore, cu cântece bătrânești, cu alăută meșteră, cu țărâltură de cobză și vin vechi, pentru sărbătorile acestea rustice plămâ-

dite din toată poezia sufletului țărănesc, își lăsau turma în grija cânilor dela stăpân borau cu fluierul în sat, pentru ele se fonoastre își mîgăleau strale de zâne, pe înșirau mamele în salba fetelor icosari tești bătuți în Tarigrad, pentru ele cre grinzile pridvorului mușcată și maghira călău zănele condurii, pentru ele se ochii ostașilor în tabere de luptă, pentru rașii »domnilor« încălecau roibii, cu au pește, pentru ele craii codrilor își lăsau și buzduganul atârnat de ramuri, pentru ciul îndrăgii își înfloră tulnicul și cobor gând: »cântecul fetel care și-a pierdut

O mândre și frumoase cântece și jocu

De ce nu vă văd eu pretutindeni în și plaiurile noastre...

Unde nu e horă nici doină creșta otrăvilită a înștrălnării, ca pe zidurile unei cetăți de odinioară, floarea mucegalului.

Când ne pierde hora și ne pribegesc satului, sufletul nostru a murit. Suntem casa noastră.

Popoarele s'au cultivat și s'au păstr prin sărbători și prin petreceri.

Cei vechi le sfințiră. Credința mitologică cări patriotică s'am păstrat în ele.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de simțir.

Fabricație proprie din marmură, granit, soynit, labrador etc., din pietre de mână magazinul se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 21.

Căminul și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-ut nr. 21.** Telefon 66.
Filiale: Nagyvárad, Győr, Déva și Bánpatak.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferenc-utca 20.
—
INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ția.
Manuscrisurile nu se înapoi-
ază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Liceele noastre.

Am primit și am rezumat anuarele tuturor liceelor (afară de cel din Blaj, nu ne-a venit) românești din țara noastră. Până acuma în ziarele noastre s'a prea puțină atențiune școalelor seare, deși ele au o însemnătate deosebită pentru formarea viitoarei noastre generații. Într-o generație nouă de intelectuali la noi se ează în două feluri de școale secundare: în cele românești și în cele ungurești. Regretabil, că în timpul din urmă curățile către școalele secundare neamțesti ale lor din Ardeal a scăzut, atât de mult pe puținii tineri ieșiți din aceste școale de bune și solide nu-i putem pune la teală și trebuie să ne țărmurim la cele românești și ungurești.

Într'un articol trecut despre viitoarea noastră generație am arătat efectele școlii unști. Ele sunt un adevărat desastru național pentru noi. Școala secundară ungurească a creat acele tipuri pocite și hibride, care poartă în mod neîndoios întipărită pecedea de tranziție spre maghiarizarea clasei noastre de cărturari.

Acă nu ne vom îngriji de o creștere mai românească a viitoarelor generații mai ales în părțile ungurene și bănățene, în timp de generațiile noastre vor fi treptat maghiarizați în limbă, în mentalitate, în cultură, în toată firea și apucăturile și sentimentul lor național, chiar dacă se va pierde, va fi ca o inscripție, o piatră mîncinoasă lipită pe firea lor abstrăină. Atunci toată lupta, toate sbrăvările noastre de azi vor fi fost zadarnice și urmașii noștri, răsniți, pierduți și înținați de noi, vor avea cel mult un zîmb de dispreț pentru opintirile noastre neînșcioase.

Aceasta va fi cel mai mare triumf al poștii ungurești. Ea nu ne va învinge cu armele politice nici-odată, ci cu armele culturii, nu ale unei culturi superioare, care se înște și ne supune de bunăvoie, ci a unei culturi impuse cu toate mijloacele oficiale și neoficiale, unei culturi, care ne înșjură, ne înșpreoară și ne cucerește înș și pe nesimțite printr'o pătrundere treptată, îndelungă și irezistibilă.

Nu mărim, nu exagerăm și nu punem înșori aprinse, tabloul acesta al viitorului nostru absolut exact pentru oricine știe să vadă, să înșchege trecutul și prezentul într'o linie neînștreruptă și continuă a cărei înșurmare merge cu o stăruință neîndurată și înșta asta.

De ne rămâne în fața acestei primejdii? Fugiul nostru nu pot fi decât școalele secundare românești. Aici putem cultiva limba românească, putem da viitoarei noastre generații pe lângă o bună creștere morală și o cultură cu adevărat românească.

Aici se impune altă întrebare: oare școalele noastre secundare de azi pot răspunde acestei meniri, au ele puterea naționalizatoare necesară pentru a paraliza efectele teribile ale școalelor ungurești? Mulți vor crede, că este natural de a se răspunde în chip afirmativ.

Noi însă nu înșclinăm spre acest răspuns. Dimpotrivă până și românismul celei mai românești, ca tradiție, ca spirit și ca limbă, din școalele noastre, al liceului din Brașov, e numai relativ și nu atinge încă măsura pe care trebuie să o dorim. Firește, nu putem înșvinui pe profesori și mai puțin pe susținătorii școlii pentru acest cusur, care-i rezultatul unui întreg concurs de împrejurări.

Dar e de datoria noastră cea mai sfântă de a îndrepta acest neajuns, de a repara prin proceduri conștente ceiaze împrejurările au alterat în mod înșconștient. Să nu se creadă că este de ajuns faptul, că limba de predare a unei școale e românească, pentru a califica școala cu adevărat românească.

Elevul ieșit dintr'o școală românească trebuie să se deosebească în mod radical, nu numai în limbă, de elevii școlii ungurești. În toată mentalitatea, în judecata, în concepțiile lor, în felul lor de a privi orice chestiune dela cea mai mare până la cea mai neînșsemnată, în sfârșit și în felul cum se prezintă exterior, trebuie să fie o adevărată prăpastie între ei. Școala noastră trebuie să desvolte să întărească și să cristalizeze în mod conștient toate calitățile de rasă specifice românești care dorm înșconștiente în fundul sufletului fiecărui copil român ca o moștenire transmisă și întărită din generație în generație dela strămoșii săi români.

Atunci și numai atunci vom avea o generație crescută românește. Atunci ea nu se va putea desnaționaliza chiar dacă ar vrea, căci înștrăinarea ei ar fi o imposibilitate organică și toată firea și gândirea ei s'ar împotrivi unei prefaceri silnice.

Dar până la rezultatul acesta vom avea de făcut o cale lungă. Trebuie o prefacere a corpului profesorilor dela școalele noastre. Să mărturisim că în partea lui covârșitoare el nu este pregătit pentru această misiune de naționalizare. Avem profesori bine pregătiți, pe-alocuri chiar având un frumos capital de cunoștințe și o bună pregătire specială, nivelul lui moral este aproape fără excepție la înșălțime, dar atâta nu ajunge.

Cum stăm cu cultura românească a profesorilor noștri? Mărturisim pe față, foarte rău. Cu cât ne depărțăm mai mult de granițele României, cu atât mai puțin românească e cultura clasei noastre de cărturari și tot astfel și a profesorilor noștri.

Trebuie deci să căutăm aici o schimbare radicală, căci până nu vom avea profesori cu cultură românească, nu le putem cere imposibilul: creșterea unei generații cu cultură românească. Pentru aceasta trebuie să

proclamăm ca principiu suprem că nimeni să nu poată ajunge profesor la vre-o școală secundară românească, fie gimnaziu, fie liceu, fie chiar școalele normale sau seminariile (deși acestea nu pot fi socotite școale secundare) fără a-și fi dobândit o cultură românească deplină.

Nu merge, cum se întâmplă azi, până și în Brașov, ca oameni cari și-au făcut toată cartea, dela clasa întâie de liceu până la diploma de profesor, exclusiv în școale străine. Profesorii aceia poate să fie persoane foarte destoinice și onorabile și bine pregătite în specialitatea lor, dar nu pot corăspunde marelui lor meniri de-a naționaliza școala românească, atunci când ei se află poate chiar sub nivelul de românism al școlii și chiar și al școlarii lor.

Nu voim să spunem că este cu neputință ca un profesor să corăspundă supt acest raport, dacă nu și-a făcut numai decât școalele în românește, (se poate ca el prin autdidactică și autodisciplină de fier să-și românezeze toată cultura și toată conștința) dar e mai probabil ca el să nu poată corăspunde.

Și nici atâta nu va ajunge. Va trebui să mergem mai departe, să cerem cu toată stăruința ca nimeni să nu fie angajat profesor la o școală românească dacă nu a urmat un timp oarecare, după părerea noastră cel puțin doi ani (un an ne pare prea puțin) la o universitate din România, urmând acolo mai ales cursurile de limbă, de literatură, și de istorie românească și pe ale specialității sale pentru a cunoaște terminologia ei românească. Aceasta va trebui să o cerem pe viitor tuturor profesorilor noștri, indiferent de specialitatea ce și-au ales.

Știm că propunerea asta nu-i nouă, dar să nu ne mai mulțămim cu constatarea asta, ei să trecem în sfârșit dela cuvinte și propuneri la fapte. Cum, în ce fel? Aici auzim ridicându-se corul cărcotașilor cari nici-odată n'au curajul unei hotăriri, a unei fapte, ci se mulțămesc să-și tânguiască ieremiada.

Ei bine, pe cât știm, aproape toate liceele (despre Brașov, Blaj, Beiuș și Năsăud știm chiar sigur) au fonduri din cari se dau burse pentru a se crește profesorii acestor școale. Este deci foarte ușor ca din aceste fonduri să se dea în loc de 4 ani, burse pe 6 ani, dintre cari 2 ani pentru România. Școalele fiind autonome pot hotări lucrul acesta.

Cu aceasta însă chestiunea nu ar fi rezolvită. Atunci ne vom fi îngrijit ce-i drept, de sucrescența viitorului, dar profesorii azi angajați încă vor trebui supuși procesului de românizare.

Aici avem un nou și bun mijloc pe care nu-l recomandăm numai, dar pe care am dorii să-l vedem declarându-se obligator: cursurile de vară din Vălenii-de-munte.

În privința asta nu putem lăuda înșcunș bună hotărire a direcțiunii liceului din

Braşov de a da ajutoare la trei profesori pentru a merge la Valeni. Exemplul ei va trebui urmat cel mai târziu anul viitor de toate liceele noastre.

Mai mult chiar, cel puțin profesorii de istorie, de limbă și de literatură românească, azi definitivăți, vor trebui să dobândească câte un concediu de un an-doi pentru a merge (cu leafă neștirbită) la București. Căci este absurd ca azi să predea istoria limbii și literaturii românești profesori cari și-au luat »doctoratul« dela savanți ca Moldován Gergely, Ciocan, Alexics etc., oameni cari ne fac pagube cu mult mai efective și mai reale cu preținsele lor »cursuri« universitare — cea mai caraghioasă caricatură a cuvântului știință de când există vre-o catedră pe lume — decât chiar cu politica lor ungurească.

Am arătat aici ce socotim noi necesar pentru naționalizarea școalelor noastre secundare. Azi dezideratele acestea nu mai sunt ale câtorva oameni numai, ele sunt ale tuturor românilor buni, luminați și prevăzători, și sunt pe cale de a fi ale *unel întregi opinii publice*. Nu vom înceta de a face propagandă pentru ele, căci sunt răsărite din nevoile adânci, de neînălțurat, ale unui neam întreg, din nevoile elementare ale existenței sale chiar.

Și în fața unei astfel de necesități hotărâte și imperioase direcțiunile liceelor dacă mai țin la opinia noastră publică vor *trebui să se supule*.

Consiliu de ministrii. La 4 August n. se va ținea un consiliu de ministrii, la care vor participa toți membrii guvernului.

Încă o primejdie pentru școale. *Mai mulți preoți din satele dimprejurul Aradului ne aduc vestea că în comunele acelea autoritățile au alergat la un nou mijloc pentru a obține maghiarizarea școalelor. Notarii comunali fac mari opintiri pentru a înduplecă pe unii părinți să declare că*

doresc ca limba de predare a școlii să fie cea ungurească.

Dacă 20 de părinți vor cere aceasta, școala va trebui declarată școală ungurească, conform legii lui Apponyi.

Este datorita preoților de a sta pază împotriva uneltirilor tot mai mârșave ce se fac împotriva școalelor noastre.

Croații și camera ungară. Deputatul croat Supilo și-a terminat seria de articole în ziarul »Novi List«. În articolul ultim se spune, că tactica cea mai potrivită situației de azi, e să nu se trimită delegați în camera ungară. Numirea banului și felul cum s'au stabilit afacerile comune a jignit principiul de paritate pe care se întemeiază transacțiunea. Tendința politicii ungurești a fost totdeauna știrbirea autonomiei croate. E timpul suprem ca oamenii politici croați să dea un răspuns conștient, desconsiderând parlamentul ungar.

Maghiarizarea numelor de localități. »Wiener Deutsche Korespondenz« muștră ziarul din Viena pentru faptul că în rebuinează din comitate numele de localități ungurești din Ungaria cari în Austria sunt absolut necunoscute, contribuind astfel la maghiarizarea numelor de localități din Ungaria.

Alegerea de patriarh.

Deschiderea Congresului.

Arad, 29 Iulie n.

Congresul național sârbesc a fost deschis astăzi în Carloviț cu o pompă extraordinară și în mijlocul unui interes colosal. Mii de oameni au impesurat deja des de dimineață palatul patriarhal și edificiul în care își ținea congresul ședințele. Un pluton de jandarmi, abia cu greutate a a putut trage cordonul prin care se răsbește în sala congresului. La ora 9 s'a prezentat cu steag și cu muzică în frunte, compania de onoare sub conducerea căpitanului Pupits și tot atunci s'a așezat pe piața de lângă reședința batalionul întâiu al artileriei de cetate din Peterwardein.

Deputații au intrat înainte de zece în congres, conduși de administratorul Bogdanovici.

În sala de ședință sub un baldachin roșu așezat pe o estradă înaltă este fotoliul comisarului

regesc. Ceva mai jos, alătura și lângă este scaunul președințial, pe care îl ocupă *Nicolits Miron*, cel mai bătrân dintre episcopii din ordinul sfințirei, care prezidează congresul, și în semicerc sunt șase fotolii de cea seama episcopilor. La stânga dela estrada sarului regesc sunt locurile rezervate misiunea congresuală permanentă.

Galeria este tixită de dame elegante și societate sârbească.

La 10 fix, episcopul Nicolici Miron și cei adunați și deieagă o comisie care să se ocupe de comisarul regesc.

Câteva minute în urmă apare comisarul *Günther* Antal însoțit de atașatul său *Pál*, amândoi înbrăcați în haine de gală. Episcopii în frunte cu Nicolits îl privesc, și-l conduc la locul destinat. Aici se citește ștatului rescriptul regal de investire a sa în unguerește, care îl citește. Deputații stau în picioare. Afară compania de artilerie tras o salvă, iar artileria 24 de tunuri.

După cetirea rescriptului, care s'a tradus în sârbească, comisarul Günther, rostit în unguerește următoarele:

Preasfințitor domn Episcop, reverențiam comisarul congresual! În urma președinției regesc, care s'a citit aici, numit fiind de *Majestățile* noastre împărat și rege apostolic, congres de comisar regesc în puterea acestui congres național sârbesc, convocat pe arhiepiscopul mitropolitan, d' deschis. Rog pe atașatul să măcească aceasta în limba sârbească.

Atașatul a repetat apoi cuvintele acestor sârbește.

După aceasta episcopul *Nicolits* a rostit omagiile de loialitate din partea congresului.

Comisarul regesc — a zis *Nicolits* — a deschis congresul în numele *Maiestății Sale*, dându-ne o vorbă despre îngrijirea părintească a *Maiestății Sale* de totdeauna credinciosul popor sârb. Luăm adâncă recunoștință la cunoștință și implorăm nere omagială grația sa și de aci înainte pentru ciosul său popor sârb și biserica lui. Trăiască *Majestățile* imperiale și regală *Francisc Iosif I*, trăiască *regesc Antoniu Günther* (jivio însuflețite).

A răspuns apoi comisarul regesc. În numele *Maiestății Sale* pentru congresului, pe cari le va arăta la locul înalt. A accentuat apoi că pe lângă unguerească în actul acesta al convocării congresului, care să aleagă pe patriarh — se marie *bunavoința guvernului*, care urmărește să se sebit interes înaintarea culturală și morală a țării ortodoxi, de naționalitate sârbă. Comisarul regesc, congresul acesta *exclusiv misiunea* să alege pe patriarh, cu alte agende nu se ocupă. Provoacă apoi congresul ca în de

FOIȚA »TRIBUNEI«.

Memoria.

Memoria, ca manifestare a inteligenței, e facultatea pe care o posedă spiritul de a fixa și reproduce toate actele trecute în starea de cunoștință. Ar fi prin urmare facultatea de a recunoaște ceia ce s'a făcut în cunoștință de cauză. Faptele interne îi sunt ca obiect. Nici un gen din fenomenele interne nu e exclus din memorie, căci ne aducem aminte și de amintirile noastre și de uitările noastre. E sigur totuși că nu ne amintim toate faptele vieții noastre. Care sunt caracterele deci care trebuiesc să reunească actele noastre pentru a deveni un obiect real al memoriei? Trebuie să fie trecute. Memoria se adresează la la ceia ce s'a știut odată, căci ea e facultatea de conservare, care păstrează depozitul cunoștințelor dobândite.

Memoria mai reține și propriile noastre acte, deci dânsa e tradițiunea propriei noastre vieți. În știință trebuiesc legate între ele o serie de propozițiuni, care însă nu se produc fără memorie. De aceea chiar în antichitate, se considerau muzele ca ficele memoriei. Dar, pentruca actele noastre să se păstreze, trebuie să fie săvârșite în starea de cunoștință. Memoria noastră nu se întinde până la naștere; cele dintâi acte ale vieții, atât de importante pentru desfășurarea facultăților noastre, nu lasă nici o urmă în suflet și pot fi comparate celor dintâi secole din viața omenească

terestră, ilustrată prin mari descoperiri, despre care istoria de abia se ocupă.

Extensiunea memoriei se oprește la al treilea sau al patrulea an și, în aceste limite, variază după cultura și aptitudinile spiritelor. Memoria de odată e și facultate, și activitate, și forță și tendință. Activitatea memoriei considerată în ea însăși se manifestă la trei grade succesive, ca acțiune de a se fixa în spirit, ca acțiune de a se reține sau de a se ști prin suflet și ca acțiune de a reproduce sufletele în timp și loc, la momentul potrivit. Aceste sunt funcțiunile memoriei, funcțiuni care și au calitățile lor proprii.

În determinarea obiectelor în vederea memoriei, e foarte indispensabil concursul imaginației. Un surd reține fisionomia persoanelor, iar un orb sonul vocii.

Memoria mai e conștiința actelor noastre trecute. Nu e, o senzație continuată dar slăbită, căci nu e un act de gândire, care are pentru obiect un fapt senzibil sau nu și care poate, prin concursul imaginației, să fie mai vie decât impresiunea.

Din punctul de vedere al materialismului, cum poate materia nervoasă mai întâiu să perceapă, apoi să reproducă cunoștințele dobândite prin moleculele eliminate ale corpului?

Autorii vechi o explicau prin așa numita *hypothese des traces*.

Memoria e liberă. Fiecare act își are cauza sa directă în spirit care-l reproduce.

Putem, după placul nostru, a parcurge ani întregi într-o clipă sau a consacra ore întregi pentru a descrie o clipă; amintirea zilelor de

năcazuri e mai puțin lungă, de obicei aceea a zilelor fericite. Altmă totuși de ne redă mai durabilă această amintire într'unu, și de a o scurtă în celalalt. Nu se ia în ordine timpul.

Condițiile memoriei sunt conștiința și care se reunesc în identitatea personală.

Timpul este nedeslipit de memorie și se spune că e amintirea însăși a actelor noastre ne dau dela origină noțiunea timpului.

Memoria este conștiința sau inconștiința diferite grade. Nu avem totdeauna o cunoștință perfectă de situația noastră prezentă, cauză noastră ne scapă atunci și numim înfățișare atunci, tot ceea ce facem fără intenție și c- ne vine contra voinței noastre. Nu te împaci cu arta uitării, decât cu această mintirei.

Memoria conștiință e mai de seamă viața spirituală. Activitatea memoriei este legilor. Legile nu sunt abstracțiuni cari e afară de fapte, ele sunt expresiunea însăși a faptelor, ele indică că fenomenul lui ordin, ori cât de distincte ar fi, e comun care stăpânește întreaga serie sau găsește în toți termenii.

Se știe de ce fenomenele cari se șterg din memorie, revin câte odată după un lung timp. Astfel actele copilăriei se uită de obicei în sta matură și reapar adeseori în bătrânețe.

În curba vieții, punctul culminant este atins în mod egal de origină și de sfârșit. extremele se ating. Charles Nodier și spune că, »cel mai dulce privilegiu pe care

rei zile să fixeze termen pentru alegerea patriarhului și despre aceasta să l avizeze pe calea președintelui.

După aceasta comisarul regal însoțit de atașatul său, a părăsit sala. Episcopii l-au petrecut până a ușă, iar delegația l-a condus până în apartamentele sale.

In contra limbii ungurești.

După îndepărtarea comisarului regal s'a născut o vie discuție în jurul rescriptului regal.

Dr. Miladinovits (radical) a protestat împotriva limbii ungurești, care se întronează oarecum ca limbă oficială în congres. În biserica națională sârbească limba oficială este cea sârbească și cel mult ca un mijloc de interpretare, un expedient pe care a te putea înțelege, admite limba ungurească. Vasa Muacevits nu admite nici aceasta, limba ungurească nu poate câștiga nici ca limbă de interpretare drept de cetățenie în sala congresului. Aceasta, atinge nu numai autonomia bisericească, și dreptul public croat, pentru că Carlovițul este pe teritoriul Croației. Protestează apoi energic contra ingerenței comisarului regal, care vrea să octroieze el ordinea de zi. Protestează și împotriva numelui administratorului, care este în contra legii bisericii sârbe. Boldijar Popovici (radical) arice că protestul n'are loc acum înainte de a se fixat ordinea de zi. Propune să se tipărească discursurile comisarului și ale episcopului Niko-Miladinovits și să se împărțească între deputați. Numai în urmă se va putea discuta dacă Günther a de-aștit orl nu limitele competenței sale.

A urmat apoi constituirea. S'a ales de vicepreședinte Nicolae Giurgevits de notari Klicin și Cravilevits radicali, Solarits și Obradovits, independenți.

La 12 ore, președintele a ridicat ședința. Mâine vor decide definitiv asupra ordinei de zi.

Dineul.

La 1 s'a servit un dineu la palat. Deputații au primit toți invitații, independenții însă nu s'au prezintat pentru că au aflat că se va ridica toast pentru banul Rauch. Au luat parte comisarul regal Günther și atașatul său, episcopii toți, președintele Balla Aladár, brigadierul Frederic Scheller și ofițerii companiei de onoare. Comisarul a vorbit între Bogdanovits și brigadierul Schneller. În fața lui, un admirabil tablou în ulei, care reprezintă venirea sârbilor în țară la anul 1690. Sub decursul prânzului cântă muzica regimentului nr. 70.

La friptură episcopul Bogdanovits a ridicat paharul pentru Majestatea Sa. Toastul a fost ascultat în picioare. Tot Bogdanovits a toastat apoi acordat omului bătrân, e acela de a-și aminti cu o extremă ușurință impresiile copilăriei.

Asociațiile accidentale prin alăturare în timp și în spațiu, explică bizazeria gândurilor care se ivesc în somn în visuri și în conversație. Fiecare știe ce se petrece în adunările unde se vorbește sincer și fără încunjur.

Un cuvânt aduce un incident, o povestire prozică un altul, fără a mai exista vre-o altă legătură în acest țesut de istorii decât aceea care s'a format în spiritul unui asistent. Cu privire la număr, se va vorbi de origina focului, de proprietățile numărului, de descoperirile astronomiei, de artele moderne, de literatură etc., și fiecare din aceste subiecte va da loc la serii de anecdote asupra moravurilor sălbaticelor, asupra teatrelor și călătoriilor.

Tot astfel se explică incoherența imaginilor în visuri. Dacă, de pildă, în timpul nedormirii, gândeste cineva la o persoană care este în Italia, dacă Italia te face să gândești la arcul lui Titus, Titus la evrei și aceștia la Pilat, nu vei găsi nimic surprinzător în aceasta.

Aceeaș lege care vorbește de visuri, vorbește și despre memorie.

Rudo.

pentru Wekerle ca șef al guvernului, pentru ministrul de culte Apponyi și pentru baronul Rauch, banul Croației după aceea întâiu sârbește pe urmă ungurește a toastat pentru reprezentantul regelui, ministrul de justiție Günther.

Muzica a intonat >Gottesgebet< și s'au dat mai multe salve de tun. Günther a trebuit să asculte în picioare urgisitul imn. După aceea a vorbit el toastând pentru episcopi și pentru deputații congresuali. El a pornit din idea fundamentală preconizată de Sfântul Stefan: O țară cu o singură limbă este slabă. Sârbii erau cam nedumeriți, cum tocmai el reprezentantul sistemului care vrea tocmai contrarul: o țară cu o limbă, prin urmare slabă, apoteozează aceste memorabile cuvinte. Scopul era însă să vorbească pe placul sârbilor, și aceștia l-au aplaudat, fără îndoială nu pentru ceea ce a spus ci pentru intenția asta.

Hotărârea partidului radical.

Partidul radical a ținut azi după amiază o consfătuire în care și-a fixat atitudinea viitoare. Hotărârea aceasta a făcut senzație. A declarat, că în chestia ordinei de zi mulțumește cu un protest serbatoresc. În urma acestei hotărâri se poate că totuși se va putea ținea alegerea. Asupra persoanei candidatului nu au hotărât nici azi, dar este neîndoios că șansele lui Bogdanovits sunt minime și după toate probabilitățile Zmejanovits va ieși învingător.

Turcia constituțională.

Elanul de însuflețire a cuprins întreg imperiul. Demonstrațiile entusiaste nu mai conțin. Prisonerii politici ieșiți din închisori sunt întâmpinați cu urale și sărbătoriți. Se pare că și în desfășurarea sa din viitor viața constituțională nu va fi împiedecată de tulburări. Numai la Salonic a fost ieri vărsare de sânge, executându-se șapte ofițeri trădători, cari făcuseră camarilei servicii de spionaj.

Puterile europene sunt de acord să lase Turcia în voia ei. >Omul bolnav< trecut la nouă viață dă dovezi de-o vâjșoșie uimitoare. Bulgaria își vede interesele primejduite mai de aproape. Ziarele bulgare scriu că toate nădejile legate de alipirea Macedoniei li-s'au zădărnicit. Opinia publică patriotică din Turcia, care acum a ajuns stăpânitoare și e alimentată de propaganda turcilor tineri, nu va suferi sfârșirea teritorului turcesc și va respinge orice amestec din afară, ce ar viola independența absolută a împărăției. Poliția franceză de reformă într'un loc a și fost alungată, iar la Ueskueb au somat poliția străină să se depărteze, fiind deja de prisos.

Astfel se pare că toate planurile puterilor europene au fost nimicite prin o trăsătură de șac. Cel puțin deocamdată sunt în neputință de a se încumeta la orice amestec.

Iată telegramele mai recente:

Amnestia.

Constantinopol. Vre-o 1000 de studenți medicali au aranjat un meeting. Deși însuflețirea a fost la culme, n'au obținut tulburări. Turcii tineri au lănat, au manifestat stăruind populația să păstreze ordinea. În moșea Sofia s'a celebrat o slujbă dumnezeiască de mulțumire. Azi s'a publicat oficial amnestierea condamnaților, poliției și s'a șters cenzura telegramelor.

Atitudinea armenilor.

Berlin. — Ziarul >Voss. Zig.< l-se telegrafiază din Constantinopol: Comitetul revoluționar al armenilor pretinde garanții solide pentru respectarea regimului constituțional în viitor, declarând că armenii aderă neclintii la deciziunile congresului ținut la Paris în 1907, la care congres erau reprezentate toate comunitățile revoluționare din Imperiul otoman. Fiindcă organizația armenilor nu are încredere în sultanul Abdul Hamid, pretinde, conform unei pretențiuni formulate în acel congres, să abdice, căci la caz contrar va continua lupta sub toate împrejurările până când sultanul nu va satisface desideratele tuturor popoarelor.

Vorbirea sultanului.

Constantinopol. — Ziarele turcești abia azi dau în vileag următorul incident: Alături pe la miezul nopții sultanul s'a arătat poporului ce se aglomerase înaintea chioscului Ildiz. Singur a deschis fereastra și l-a intrabat pe demonstranți, că ce vor. Din mulțime s'a desprins atunci un glas zicând:

— Nu dorim altceva decât să Te vedem tot sănătos Măria Ta. De 32 de ani ți-au scurs fața de noi vre-o câțiva trădători. Eram foarte dornici să te vedem Măria Ta. Îți mulțumim de mil de ori, c'ai binevoit să te arăți Măria Ta. Să trăiască Padișahul!

Sultanul a răspuns atunci cu vorbirea următoare:

— Copii mei! Fiți pe pace! De la suirea mea pe tron am lucrat întotdeauna numai pentru bunăstarea și fericirea împărăției. Dorința mea cea mai fierbinte este, ca supușii mei, cari îmi sunt atât de aproape ca niște copii ai mei, să fie fericiți. Dumnezeu îmi este martor. De azi înainte vi e asigurată. Voi munci împreună cu voi. Să trăiți de a-i înainte liberi, cași când ați fi frați. Credința și recunoștința voastră îmi servește spre mare mângâiere. Iar acum mergeți acasă și vă odihniți!

Mulțimea s'a retras în ordine aclamând pe sultanul.

Bulgaria și noua situație.

Berlin. Din orașele Adrianopolis, Sereth, Monastir și Ueskueb se vestește mare însuflețire. Ziarele bulgare scriind articole despre constituția turcescă, recunosc că prin reactivarea ei Bulgaria și-a pierdut toate speranțele de a mai alipi vre-odată Macedonia la Bulgaria.

Bandele se'mprăștie.

Sofia. Emigranții bulgari trimiți din orașele din Macedonia descriu însuflețirea despre era nouă. Bandele bulgare se reimpatriază și sunt salutate chiar și de către turci. Mulți emigranți se pregătesc să întoarcă acasă și e nădejde, că rezultatele propagandei grecești și bulgare se vor nimici încurând.

Jandarmăria străină e de prisos.

Ueskueb. Ofițerii garnizoanei de aici au declarat ofițerilor de jandarmerie străini, că poliția internațională a devenit de prisos și speră a-l vedea încurând dușul din Macedonia.

Sofia. Din Djumaja se anunță, că locuitorii de acolo, răpiți de bucuria proclamării constituției, au alungat pe ofițerii francezi ai jandarmeriei de reforme.

Ștretlicul Jildizului.

Belgrad. Aici se acreditează tot mai mult părerea, că evenimentele din Turcia s'au urzit de-a dreptul din Jildiz, ca astfel să se paralizeze inițiativa reformatoare ale puterilor europene.

Executarea spionilor.

Salonic. Spionilor vechiului sistem li-s'a'nfundat de-a binele. Fără excepție sunt condamnați la moarte. Ofițerii condamnați se execută dimineața la marginea orașului. Eri s'au executat patru, azi șapte ofițeri trădători. Vre-o câțiva indivizi străini, suspecti, și nazir-ul monopolului

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de almitir.

Fabricație proprie din marmură, granit, sepiți, labrador etc., din pietre de marmură magazin se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25. Căminul și magazinul central: Kolozsvár, Dázsma-u. nr. 21, Telefon 603. Filiale: Nagyvárad, Gygyóben, Déva și Bánptak.

de tutu de aici, au fost provocați ca în decurs de 24 ore să părăsească orașul.

Hilmi Pașa a îmbrățișat și sărutat pe șeful misiunii turcești, Ever Bey, între ovațiile unui public imens adunat la grădina publică a orașului.

Amănunte asupra manifestațiilor din Constantinopol.

Constantinopol. Ieri noapte manifestațiile au atins punctul culminant. Discursurile patriotice au fost pronunțate în grădina publică, restaurante, cafenele de turci, creștinii, ofițeri, funcționari. Toate discursurile terminau cu strigătul de »Trăiască Sultantul!« Căți va oratori au atacat pe favorii.

Ziarul »Sabah« spune că puterile ar trebui să renunțe la acțiunea reformelor, căci Constituțiunea asigură reforme pentru întreg Imperiul.

— Hamdi bel, guvernatorul din Pera, a fost numit ministru al poliției.

— Comunicațiunea cu Pera și Galata se făcea în liniște azi dimineață, dar la Sтамbul agitațiunea era mare, meșterii, procesiunile au avut loc. Deputații au fost trimiși Porței.

Publicarea amnestiei generale și îndepărtarea ministrului marinei au avut de efect o potolire a spiritelor contra camarilei dela Yidiz Kiosc.

Situațiunea ar putea deveni gravă dacă potolirea nu s'ar face.

Faptul că sultanul nu s'a arătat poporului ieri, cu ocaziunea manifestațiilor din fața Yidiz Kioscului, pare a fi contribuit la nemulțumirea poporului.

— Trupele licențiate din al treilea corp de armată au sosit la Smirna la 22 Iulie și au fost repatriate.

— S'a publicat tradeaua privitoare la alegeri. Străzile Sтамbulului, mai ales în fața Porței, sunt țigite de mii de oameni cari aclamă cu entuziasm pe marele vizir.

Deținuții politici nu au fost încă puși în libertate de oarece ceilalți deținuți li împiedică, spre a fi puși și ei în libertate.

Manifestațiunile au avut loc contra ziarelor moderate.

Belgrad. Skupština. Șeful partidului progresist, dl Ivanović, a anunțat o interpelare relevând evenimentele serioase din Turcia și întrebând ce atitudine va lua guvernul sârbesc față de acele evenimente importante pentru Serbia și pentru populațiunea să brescă din vechia Serbia și Macedonia.

Ministrul de externe a declarat că va răspunde interpelării când ea va fi pusă la ordinea zilei.

Ambasadorii la Sultanul.

Constantinopol. Ambasadorii Austro-Ungariei, Italiei și mai mulți însărcinați de afaceri ai ambasadelor și miniștrilor, au făcut vizită Porței primind asigurări că constituțiunea va fi absolut aplicată. Pregătirile pentru alegeri au și început.

Comunicări consulare spun că albanezii au început de ieri să se împrăștie. La Ueskueb, șeful albanezilor a asistat la serbările date cu ocaziunea proclamării constituțiunii.

Din Ueskueb vine vestea că creditul pentru poliția secretă a fost anulat, iar aceasta revocată.

Cu ocaziunea grațierii a 70 tineri turci din închisoarea din Salonice, toți ceilalți prizonieri au scăpat, deoarece jandarmii nu erau în număr suficient spre a-i oprit.

Dela frați.

Din Bucovina. Alecsandri, jucat de câțiva studenți și oameni ca toți oamenii într'un colț al Bucovinei uitat de români, în mijlocul pădurii de Iagi, pe o scenă de câteva scânduri prinse în grabă la un loc: aceasta s'a făcut Duminică, 19 Iulie st. n., în acel Călinești, unde numele Eminovici amintește locul de unde a pornit Eminescu, s'a făcut cu prilejul celei dintâi petreceri populare a cabinetului de cetire »Deșteptarea«, înființat anul acesta în Călinești.

O răpede ploie face pe »actorii« să părăsească scena. Apoi mana cerului, în care bunii români, cari sunt de față, printr'un acces de optimism alit, văd și mana pământului, mana viitoare revărsată de cabinetul »Deșteptării«, încetează; diletanții urcă larași scândurile și larași lavițele, care picură de ploie, sunt împănate de cei câțiva

preoți, de vre-o doi răzeși, cari n'au uitat, ca stăpânii alții de-al lor, cine sunt — de vre-o câțiva învățători, de doamne și domnișoare. Norodul, care și aici, așa de aproape de țara care i și-a lor, grăiește rusește, face roată împrejur și dă să priceapă și el ce se petrece. Și neastâmpărul fiicărilor și suratelor, care și aici trebuie să-și arate linierea, e stăpânit de strigătul, — și aceasta bine înțeleasă în decursul și mijlocul reprezentației, — unul frumos bădica, care, cu un larg gest al mâinilor, poruncește și se roagă: »Teoh! Siuhaite tai divet-se (Tăcere! Ascultați și uitați-vă încoace!). Și adevărat! Ochii norodului răs și fug și ei de a valma pentru ca ei și cei ai cărturarilor să prindă ce le place: harța Rezeșului Harță, chipul zglobiu al Mărluclii.

Așa dară, »Harța Rezeșul«, ploie, »Siuhaite tai divet-se«, în mijlocul pădurii care 'n zilele ei se cutremură de mută tăcere, în mijlocul acestor uitați și neamului românesc... Ce îndrăzneț, ce amenințător scânteie și fulgeră în umbrele înserării tricolorul de pe pieptul câtorva studenți »Jinimeal«.

»Neamul Românesc«. Alex. Moraria.

Din străinătate.

Intrevederea lui Fallières cu țarul Nicolae. La Reval, orașul maritim rusesc, se petrece de prezent un nou eveniment de însemnătate pentru politica externă. Abia au trecut două luni dela întâlnirea țarului rusesc cu regele Angliei și deja Franța, al treilea factor în viitoarea triplă alianță, grăbește să întregască ansamblul scenăriei politice.

Germania simte tot mai mult, cum se stringe în jurul ei cordonul de fier al tripliei alianțe în perspectivă.

Evenimentele din Turcia par la adăpost în urma acestei grupări de forțe rivale.

Luptele din Maroc. Corespondentul lui »Morning Post«, Bartlett, care se află acum în Fez, publică o nouă dare de seamă despre o convorbire pe care a avut-o cu Mulay Hafid.

Iată părțile mai interesante din acea dare de seamă:

Mulay Hafid — scrie Bartlett — e de 34—45 de ani și unul dintre cei mai frumoși bărbați din câți am văzut. Partea de sus a feței lui Hafid seamănă cu a lui Abdul Aziz. Are aceeași frunte frumoasă și aceeași ochi expresivi, din cari strălucește bunătatea și un fel de bucurie aproape copilărească atunci când un lucru îi interesează. Aseănarea se oprește aci. Partea de jos a figurei lui Hafid arată o mult mai mare putere și energie. Are nas pronunțat, obraji rotunji, bărbie pătrată, buza de sus foarte groasă și mustăți și barbă neagră. Culoarea feței e măslinie. Purta îmbrăcămintea obișnuită marocană și era desculț.

Mulay Hafid își exprimă bucuria de a vedea din nou europeni în capitala lui. »Am rugat ambasada din Tanger să trimită consuli aici, dar până acum n'am primit nici un răspuns. Sunt gata să le garantez siguranța atât a lor cât și a tuturor celor ce se pun sub protecția mea. Sunt foarte întristat de șvonurile false ce circulă despre mine în presa europeană.

Doresc foarte mult ca Europa să cunoască adevărul despre mine însumi și despre intențiile mele. N'am de loc simțăminte dușmănoase străinilor cu toate că după cum veți înțelege ușor, trebuie să mă port foarte prevăzător în ce privește opinia publică dominantă. Doresc să deschid țara, să-i dezvolt comerțul, să-i reorganizez finanțele și știu că nu pot izbuti întru aceasta decât cu ajutorul străinilor. Am o deosebită predilecție pentru englezi cari au fost totdeauna prietenii țarei mele. Doresc să nu fac nimic ce-ar putea ofența pe francezi; ași dori să întretin relații amicale cu ei și, de când am fost proclamat sultan în Marakeș, mi-am dat cea mai mare silință să împiedic pe partizanii mei dela atacuri contra armatei franceze în țara Suia...

Sunt gata să recunosc actele dela Algeciras, desi un mare număr din supușii mei sunt împo-

trivă; dar îmi rezerv dreptul ca, îndată ce se va liniști, să convoc o nouă conferință și pun din nou în desbatere unele dispozițiuni actului. Căci necesitatea multor din prescripțiunile lui va dispăre odată de voi fi întemeiat guvern puternic; voi lua însă-mi asupra protecția vieții și proprietății. Dar sunt gata să mă supun aceluși act până când va veni un act potrivit pentru o nouă conferință.

Am fost ales în unanimitate — încheie Mulay Hafid — de triburile din toată țara, și răspunderea pentru continuarea războiului civil și a turbării va fi a Europei, dacă Puterile vor continua a refuza să mă recunoască. Poate că teribile cred că mă găsesc în strâmtoare financiară și de aceea nu pot continua războiul.

Dar eu am pentru toate scopurile mele destui și mai mulți oameni decât im trebuie.

Intrevederea Țarului cu președintele Franței. Reval. — Pe la orele 3 p. m. escă franceză a intrat în rada portului. Salutarile elementare au fost schimbate.

Imediat ministrul marinei, dl Dikow, s'a pe bordul unui cutter spre a saluta pe dl Fallières în numele țarului.

Președintele republicii franceze, cu soțul și însoțit de dl Dikow, s'a dus pe bordul vasului »Standard«.

Țarul a primit pe dl Fallières, strângându-i cordial mâna.

Vizită prezidențială a ținut 10 minute.

Puțin în urmă, țarul cu miniștrii săi și cu soția s'a dus pe bordul vasului »Verité«, unde a stat o oră.

În acest timp d-nii Iswolski și Pichon, miniștri de externe, confereau.

Dela băile sărate din Ocna-Sibiului

Majoritatea oaspeților și în ăstan — ca d'gulă și prin alte locuri — o fac reprezentare de ai »poporului ales«. Asta o observă strădăcă nu din trăsăturile lipice din nutra, ap bună seamă din conversația lor sgomotoasă imbulzeala lor nesuferită și din tărăboiul din nagogă, ce-l fac cu multă obrăznicie în par în scaldă. Am observat și mulți români, chiar din familii bune, mănâși aci parte tarea sănătății, parte pentru distracție.

Dacă e să judecăm însă grija ce o pune administrația băilor ca și locul acesta să de un calceș cald al »ideii«, atunci trebuie să o pătimim pe acei românași, cari cu bani scurți românești înghit gălușțele pregătite din alună nedospit al șovinismului nebun. Căci ascultă-mă rog:

La casa se vorbește numai ungurește scripturile românești din parc și din scaldă sesc cu desăvârșire (s'ar putea înneca »romă din regat, dacă n'ar vorbi — nemțește!), conlori-pierdevară de pe la colțurile cabinelor și femeile de serviciu sunt tot unguri și un roaice din Ocna, un oraș cu majoritate românească de locuitori. Căpătuiala de stat. Iar ca păză pe colac, pentruca »scopul« să fie a la perfecție, administrația aranjază în fier Sâmbătă câte o petrecere cu dans cu caracter exclusiv »patriotic«. Am informația, că s'au la atari petreceri și români, cari în loc să tindă să se ia cel puțin un joc românesc în dinea de dans, au jucat până în zori ciard și, vezi doamne, și ceva boston, bine înțeles turea de distincții fi ai lui Israel. Nădăjduț însă, că frații, în cari mai este un pic de de demnitate națională, sau nu se vor mai a acolo, sau — ducându-se — vor inzista să dea petrecerii un caracter etnic corespunzător oaspeților. Căci a sosit vremea, să ne impună limba și obiceiurile noastre ori unde am fi, minteri ne-ar cuprinde o apatie, prin care șine ne cântăm prohodul de îngropăciane.

De încheiere mai amintesc, că banda țigănească care de altminteri cântă bine românește, marșrută din partea administrației, să cânte parcul acestei mai nouă pepiniere de maghizare oricum, chiar și chinezește numai românește nu. Vă puteți dară închipui, ce »distracție« splendidă au românii, cari sunt oaspeții bili la băile din Ocna și cei cari zilnic vin în Sibiului! Singurul folos, ce-l avem e, că rom

Müller György

Prăvălie de prapuri, odăjdii și obiecte bisericesti
 Temesvár-Józsefváros, Uri-utca nr. 16

Recomandă magazinul său bogat de odăjdii bisericesti, acopereminte pentru altar și obiecte pentru biserică de ritul ortodox. Tot felul de steaguri bisericesti, articoli de aramă și lemn precum icoane sfinte.

Cruci din tinichea pentru câmpuri, obiecte pentru împodobirea bisericilor în execuție frumoasă și după stil.

Provocându-mă la experiența câștigată pot să asigur onorata preoțime, că voi putea satisface pretensiunilor celor mai gingașe.

Opawski Jozsef

prima fabrică de trăsuri de copii în Ungaria de sud.

TIMIȘOARA. — Jozsefváros. Misits utca 2 sz. Hunyadi utca sarok.

Ține în depozit

trăsuri de copii

fabricațiune proprie, dela cele mai simple până la cele mai împodobite cu prețuri favorabile.

Tot așa primește tot felul de reparaturi în bransa aceasta.

Acuma a sosit

Untura de pește proaspătă de Norvegia

fără culoare și miros, calitate escelentă.

Prețul unei sficle 2 coroane.

Contra

supărărilor reumatice este escelentă

Spirtul Reuma

Incercat de atâtea ori cu succes.

Prețul unei sficle 80 fileri.

Se capătă calitatea originală în farmacia lui

Rozsnyai Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Nr. telefon 331.

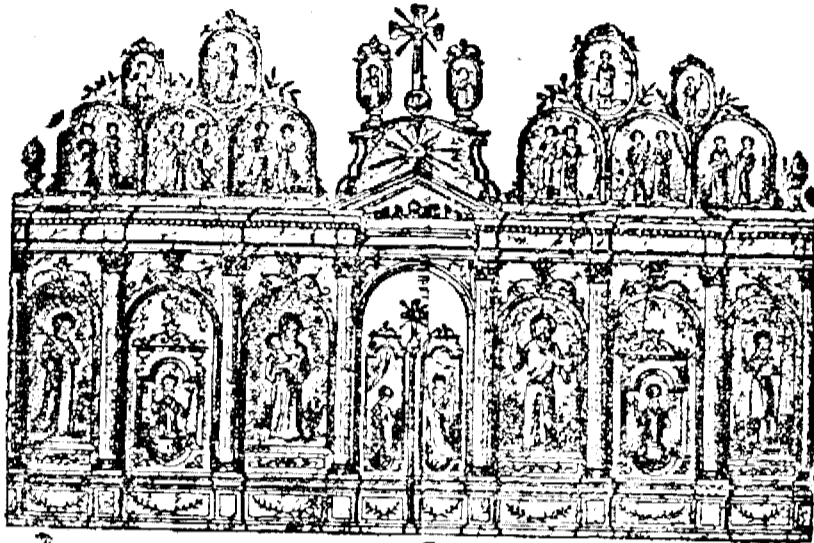
Nr. telefon 331.

SZABÓ SÁNDOR

SCULPOR, AURITOR ȘI MĂESTRU DE ALTARE
 SZATMAR, BATHORY-U. 18.

Mă angajez se fac

altare noi, amvoane, morminte sfinte,

Statul sfinte din piatră, lemn sau imitație.

Renovarea lucrurilor vechi o primesc cu prețuri reduse.

Tablourile noi de altare le fac cu ajutorul pictorilor celebri. În atelierul meu am un depozit de decoruri gata de bisericii și odăi.

Mai departe atrag atențiunea onor. preoți să viziteze atelierul meu unde am gata icoane în reliefuri, cari reprezintă stațiunile lui Hristos pe Golgota.

Desenuri și proiecte trimt gratis. — Pentru a ușură negocierile mă duc pe che tuellile mele ori și unde. — Aurirea se face cu aur Catalin.

Prăvălie nouă!

Prăvălie nouă!

Mare prăvălie de ciasornice și bijuterii în Arad.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că am deschis în Arad, colț cu strada Forray și Rákoczy (lângă împletitoarea de ciorapi Szállassy) corespunzător pretensiilor de azi

o prăvălie de ciasornice și bijuterii

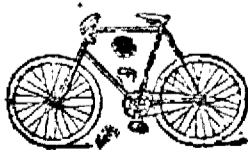
unde primesc tot felul de reparaturi de ciasornice cu garanție pe 3 ani. Țin în depozit tot felul de ciasornice de buzunar, de perete și pendule precum și obiecte de aur și argint, execuția cea mai fină. Primesc bilete de amanet și rupturi de — — aurar, prețuri mari, sau le schimb. — —

Solicit părtinirea on. public, cu dinstinsă stimă: **HIRSCH JENŐ**, ceas. și aurar.

SCHMEREK & SCHNEIDER

fabrică de motoare, mașini, de instalații electrice și electrotehnice.

TIMIȘOARA-IOZEFIN, strada Bonnaz nrul 14.

Mare depozit de mașini de cusut, biciclete și gramofone provenind din cele dintâi fabrici.

Deasemenea avem totfelul de

părți constitutive

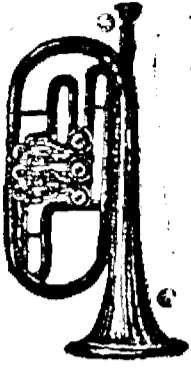
de mașini, cu prețurile cele mai reduse și garanți

Primim reparații de orice fel la mașini de cusut, de biciclete și de gramofone precum și instalații de lumină electrică, de sonerii electrice, de telefoane și parafulgere

Carl Raab

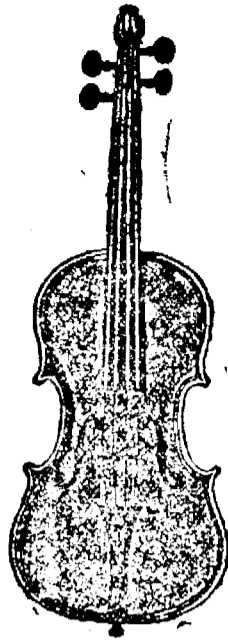
Cel mai mare magazin cu aparat de muzică din comit.
Bácsbodrog. Zombor, str. Zrinyi.
Ujvidék, str. Duna 5 (lângă Promenadă).

Aparate fabricate proprii și anume: vioare, celo mari, mici, trîmbiți, flaute, clarinete, tobe mari și mici, baș-tambure de rangul întâi, harfă de forma ferei, — le recomand cu toată căldura. Harmonice, gramofone, fonograme și alte asemeni aparate, atât cu corzi de piele cât și de oțel din țară cât și străinătate în cel mai mare asortiment.

Drege orice aparat muzical, specialiștii are la dispoziție.

■ Catalogul prețurilor trimite ori cui gratis și franco. ■

Atrag mai ales atențiunea on. public asupra atelierului meu de reparaturi special și cu puteri excelente de lucru, unde se repară tot felul de instrumente în mod special și sub supravegherea mea personală pe lângă probă și garanție.

KÉZSMÁRKY J. Prima întreprindere de pompe funebre din Arad

Biroul central și magazinul de modele, strada Weitzer
:: János, palatul minorilor, lângă posta centrală. ::

Depozitul principal: Maros u. 2 sz. casa proprie.
Telefon 465. Telefon 465.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public. că am înființat cu ziua de azi o întreprindere de pompe funebre bine asortată co-răspunzător cerințelor de azi.

Aranjez înmormântări în loc și în provincie cu cea mai mare pietate, după sistemul studiat în cele mai mari orașe din țară și din străinătate, dela cele mai simple până la cele mai luxoase cu prețuri estime fără concurență.

Toate mormântările se săvârșesc prin prezența mea.
Arad 1908, 1 Iunie.

Cu distinsă stimă
Kézs márk J.

Materia de zidit al veacului al XX-lea.

Nisipul de ciment, pietrii de ciment, fărmături de țigle de ciment, ciripă, piatră, nisip și pietrușițe

zac ca un capital mort

În multe părți, deși cu ajutorul unor mașini simple se pot transforma în

BANI GATA!

Cereți gratis și franco un prospect și modeluri, țigle, baloturi și ciripă de casă și se trimite franco 20 de kilograme din materia crudă (nisip sau pietricele) pentru fabricare de probă, fără spese.

Cheltuiala la 1000 buc. cărămizi este	20 cor.
„ „ 1000 „ ciripe preg. „	42 „
„ „ un balot de cărămizi „	17 „

Se caută re-
prezentant. Büschitz Mór, Komárom.
Strube Henrik, Weida.
Primul reprezentant al fabricii.

Cea mai mare fabrică de ceasuri de turn din Ungaria aranjată cu putere de aburi.

BODICS SÁNDOR,

turnătorie de clopote și ceasornice de turn
BAJA (BACICA).

Recomandă îndeosebi cele mai perfecte

CEASURI DE TURN

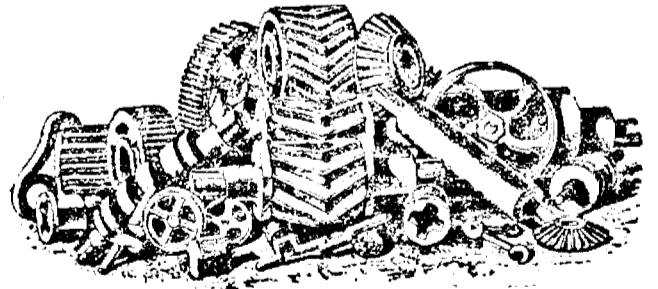
pentru biserici, primării, castele, școli și fabrici, cari cu construcție perfectă și nouă de tot și în prelucrare solida. — Afară de aceea atrage luarea aminte a onorațiilor preoți și a onoratorilor comitei bisericești asupra

MAREI TURNĂTORII DE CLOPOTE.

Pregătește clopote în toate mărimile după acorduri recerute. Se reînnoiesc și repară clopote vechi; afară de aceasta se repară ciaturile de turn pe lângă chezașie. — Onoratele comitee și plebanile precum și curatorii primesc avantajul de a plăti în rate. Servesc, la dorință, cu budget, gratis.

Se află de vindut în deposit:

2 cazanuri de fier cu țiavă (45° suprafața de temperatură)
1 mașină de aburi (25 HP). 2 mașini de tăiat paie. 2 mașini
șină de treerat Sirok. 1 mașină pentru fanii de paie. 1 pompă
centrifugală. 2 pompe cu canat. 4 pompe de fringhii. 1 pompă
stabilă de vin. 1 pompă de perete de mână cu forțe motorice
și cu mână. 3 motoare electrice cu 10, 3 1/2 și 1 1/2 HP. 1 sfâr-
mător de cucuruz (porumb). 2 mașini cu perie arcuită pentru

cernut, Bartzler patent. 1 cântar de animale (1500 kg. forță de greutate). 1 mașină pentru astupuse. 1 rășniță de mână. 1 mașină pentru lucrări de lemn. 2 mașini de sfredelit zidul. 2 rezervoare conținut 20—25 Hctl. 1 mașină de mână pentru iarbă
1 pompă de foc nouă pentru edificii de țară.

Mai de aproape la dl:

Bartzler István

ELISABETSTADT. Emausgasse Nr. 2

jos dau evartire bine plătită; asta
cesitate, căci dacă ar locui în jurul
Kaferi, administrația precaută, cum
anță ar îndruma oaspeții la aceia. —
atâta l X.

NOTĂȚI.

ARAD, 29 Iulie n. 1908.

oniri caraghioase. Avem un nou
presă de astădată de o ciudată specie
ispectivă.

de 13 Mai am primit unul din numă-
rându, cu cari din mila guvernului sun-
tului, cu scopul de a-l insera conform
arului nostru. Sosind însă prea târziu la
ad ziarul e aproape gata, verdictul nu a
eprodus în numărul din același zi, ci în
doua zi. Alăta a fost desjuns pentru d.

Dânsul ne-a făcut proces sub pretext
u am fost următorii legii care cere pu-
mediată a verdictului, deși numărul dela
ie eră martor pentru asta.

ful administrației, un redactor și pagina-
rului nostru au fost ascultați la tribunal
se constată dacă într'adevăr verdictul
utut publică decât a doua-zi după so-
Apărarea a fost reprezentată cu energie
locat dr. Iustin Marșleu.

larea nu a fost decât un lung șir de in-
moste și fără rost asupra orelor când se
nuscritele la zăuț, când se lachele, partea
mală și când se pane ziarul supt tipar.

el au fost ascultați despre cele mai
mănuite ale tehnicei ziarului nostru
rocuror și judecătorii că el cari
le a judecă în această materie sunt
le candidă.

rmă, nelăcrezător mai mult în pricepera
at în adevărul dispozițiilor, dl procuror a
și obținut ca un »specialist« să fie ascu-
lă această afacere.

se va termina afacerea nu știm, domnu-
curor, vedem că, nu i lipsește bunăvoința
ne face miserie, dar atâta totuși nu e destul,
ere să și știe cum să le pue la cale.

Prizonieri politici din Bosnia
rad. Înainte cu vre-o câteva săptă-
au fost aduși din Bosnia și internați
azamatele din Arad, șapte nenorociți pri-
eri politici din Bosnia, osândiți fiecare pe
mulți ani de tribunalul militar de
o. Intre ei se află și un preot, colabo-
r al ziarului din Banjaluca »Ota-
«, un funcționar de poștă și alți locui-
distinși din Banjaluca.

Artariul acesta neomenos, care își amin-
e pe cel al lui Silviu Pellico, a atras
ora nenorociților bosniaci toate simpa-
publicului din Arad, care a aflat întâi din
adi Közlöny« despre oaspeții cazamatei
egăite din fortăreața Aradului. Se pare
că se va porni o întregă mișcare în
prul nenorociților prizonieri.

ședința de ieri a municipiului Arad a
it dr. Nemes Zsigmond o caldă apărare
avoarea bosniacilor, cerând ca municipi-
să inițieze o acțiune în favorul lor.
municipiul a aprobat sgomotos propune-
lui Nemes izbucnind în violente intre-
ri la adresa tirăniei austriace. Amintim în
cât că cu o zi mai înainte tribunalul
Arad osândise pe doi socialiști la
1/2 și 1 an temniță ordinară. Ar fi
și mai frumos dacă onorații consilieri

mai lăsau ceva din indignarea lor și pen-
tru tirănia ungurească.

— Slovacii și congresul dela Praga. După
cum am anunțat la timpul său, slovacii n'au par-
ticipat la congresul tuturor slavilor ținut nu de
mult la Praga, partidul național slovac însă a tri-
mis o declarațiune de aderență, în care se lă-
murește atitudinea slovacilor. Slovacii se declară
solidari cu ideia înfrățirii culturale a tuturor semin-
țiilor slave. Au primit cu multă simpatie vestea,
că între semințiile singuratică au încetat dușmă-
niile, așa între ruși și poloni, între sârbi și croați.
Slovacii n'au trimis reprezentanți la congres din
motive politice. Guvernul ar fi uzat de acest pre-
text de noui prigoniri.

— Cununie. Dl Pavel Bogoeviciu, candidatul de
preoție, și d-ra Maria Șandru, anunță cununia lor
ce se va serba Duminică în 9 August n. la 11
ore a. m. în biserica gr.-or. română din Borlo-
venii-vechi.

— Sârbiil ne fac procese! Cetim în »Tel.
Rom.« După procesul intentat din partea sârbi-
lor pentru mânăstirea Hodoș-Bodrog, avem să
înregistrăm alte două procese ce ni-s'au intentat
din partea lor, și anume, unul pentru comuna
Brestovaș și altul pentru comuna Naddș, ambele
în Banat. Se cere împărțirea averii bisericesti în-
tre sârbi și români, cu toate că în nici una din
aceste comune nu se mai află nici un sârb. Pro-
cesul e intentat pe motivul, că oarecândva aceste
comune au fost sârbești. Din motive de formă,
sârbiil au fost respinși cu cererile lor. Vor trebui
se înceapă procesele de nou.

— Rezistența soldatului român.
Dintre toți ostașii armatei austro-ungare s'a
constatat și dovedit de nenumărate ori că
soldatul român duce mai mult decât ori-
care la tăvăleală, cum se zice. S'a văzut
cum după zile de grele trude și marșuri
obositoare seara ostașii români, puneau pe
ofițeri în uimire jucând la sunetele vioarei
cutărui soldat țigan, hore și sârbe, frământ-
fând cu sete pământul, pe când ceilalți
soldați picau de oboseală. Această virtute a
rezistenței fizice până la extrem s'a con-
statat și în armata română. Iată o nouă
dovadă, constatată deunăzi.

În luna Iunie, întorcându-se de la o ma-
nevră militară din Dadilov (lângă Bucu-
rești) dl colonel Panaitescu, comandantul
batalionului de căi ferate a voit să încerce
puterea de rezistență a ostașilor. După o zi
întregă de marșuri și exerciții, batalionul
sosi la Jilava. Colonelul organizează atunci un
concurs de iuțeață între această localitate
și București (cimitirul Belu) deci o distanță
de 8 km. 500 de metri.

Concurenții au parcurs această distanță
fără nici un accident, variind dela 55 de
minute și 1 ceas 12 minute.

Clasarea concurenților nu a fost făcut
decât două zile după cursă, după ce o vi-
zită medicală a îngăduit de-a se constata
starea lor. Toți să găseau într-o excelentă
sănătate.

— Spărgătorii mucallți. Umorul și Gemü-
tlichkeit-ul nemțesc face progrese și la onorabilii
brânșă a spărgătorilor. Un tânăr negustor din
Berlin se însurase luând o fată din localitatea sa
Ebersdorf și fericit își aducea înăra nevastă
acasă pentru a-și începe gospodăria. Când înăra
pereche sosi dela gară, găsi ușa încununată cu
verdeață și dintre flori și frunze îi binevenea o
inscripție frumoasă: »Domnul să vă binecuvinte !«
Dar când intrară în casă găsiră toată locuința
vânzoliță și jefuită de spărgătorii cari ducând toi-
ce găsiră de preț, avuseră umorul de a le pregăti
această primire.

Experanțiștii în Bulgaria. La Șumla, în Bul-
garia, s'a deschis congresul esperanțiștilor, la care
iau parte și delegații ai esperanțiștilor români.

La Șumla s'a făcut o prea cordială și frumoasă
primire delegațiilor români. La cuvântările la Es-
peranto ale dlor Harolambov, președinte-le ligii
esperanțiște din Bulgaria și locot. Silvestriev, a
răspuns din partea delegațiilor români dl dr. Ro-
bio, inițiatorul mișcării esperanțiște din România
și președintele grupului român care a luat parte
la congres.

— Congresul internațional al medicilor
la Abbazia. Din 28 până în 30 Septembrie a. c.
se va ținea la Abbazia congresul internațional al
medicilor. Se vor discuta metodele de tratament,
ce se aplică la boalele de plămâni în sanatorii.
Președinți vor fi medicii: Kirchner din Berlin,
Alberto Robin din Paris, Sir Weiter din Londra,
Winternitz și Dalmer din Viena. Vor conferen-
ția: Albrecht Robin, despre influența climii mari-
time asupra bolnavilor de plămâni, Sadoveanu,
profesor în Constanța, despre injecțiunile cu apă
de mare. Vor mai citi conferențe medicii: Bas-
senge din Berlin, Kirchner din Berlin și Fodor
din Abbazia. Din prilejul congresului se va aranja
o expoziție de aparate medicale și medicamente
pentru tratamentele boalelor de plămâni.

— Cea mai înaltă casă din lume. Fără în-
doleală că cea mai înaltă casă din lume va fi a-
ceea care se construiește acum la New York,
căci va avea nu mai puțin de 280 metri înăl-
țime.

Casa se construiește pentru societatea Equi-
table Life, și va avea numai puțin de 62 de ca-
turi. Construcția principală va avea 34 de etaje,
și înălțimea sa va fi de 148 de metri. Peste a-
ceastă clădire, se va ridica un turn pătrat de 28
de catari de 132 de metri.

Arhitectura va fi în stil Renaissance, și deco-
rația va fi foarte îngrijită.

Construcția acestei case va costa 50 de mili-
oane de lei.

— Un vas — sanatoriu. Se anunță din Lon-
dra că o firmă engleză construiește acum un vas,
care ar fi aranjat întocmai ca un sanatoriu și în-
zestrat cu toate instalațiile moderne ale acestor
fel de institute. Vasul acesta, care va costa două
milioane de franci, va fi destinat îndeosebi pen-
tru vindecarea boalelor nervoase. Va avea tot fel-
ul de băi, odăi pentru bolnavi, săli pentru exer-
ciții gimnastice, o sală de concert, un teatru și
un mare salon. Vasul va putea lua 200 de pa-
sageri și va staționa de regulă în fața Abaziei,
de unde când vremea va fi înșirăită va face ex-
cursii în Mediterană. Doi medici vor fi în per-
manență pe bord.

— Act de mulțămire. Ni se cere publicarea
următorului act de mulțămire: În urma rugărilor
mele lansate în »Tribuna« nr. 110 a. c. au bine-
volt a mă sprijini pe examen următorii domni:
Augustin Beleş (Șimand) 5 coroane, Dr. Lazar
Popovici (Viena) 5 coroane, prin Oa. adm. »Tri-
buna«, Victor Buibaș, oberleit (Losoncz) 2 cor.,
dnul Aureliu S. Micu mi-a colectat suma de 4
cor. dela Alexandru Papiu, v.-prot. 1 cor., Lau-
rențiu Nicoară, preot 1 cor., Filon Roman. Inv.
(Șeula de câmpie) 1 cor., Aurel S. Micu învăță-
tor (Bistra) 1 cor., cari domni primesc pe a-
ceasta cale cea mai adăucă mulțămire. Bunul
Dumnezeu să le răvăștească însuții și înmilit!
Saturău, Iulie 1908. — Cu profundă stăimă:
Petru Vărgăndan, student.

— Miss Clara Clemens. Fiica lui Mark
Twain, e o foarte talentată cântăreață. Ea e însă
o victimă a celebrității tatălui ei. De câțori anunță
în Londra că va cânta, lumea vine ca să vadă pe
fiica lui Mark Twain, iar nu pe cântăreața de ta-
lent. Din această cauză ea e amenințată să nu-și
poată face niciodată o reputație personală, din
cauza covârșitoarei celebrități a tatălui ei.

— În Crockmacrive, Irlanda, s'a format o
societate compusă cam din 1.000 de inși, a căror
țintă este renanțarea de bună voie la toate bu-
curiile acestei lumi. Conducătorul acestei mișcări
e Edward Cooney, care a început mișcarea aceasta
acum cinci ani de zile, de atunci are în toate
partile lumii aderenți cari se numesc Cooneyiți.
Bărbații îndeplinesc lucrările gospodărești mai
grele ale comunității, iar femeile pe cele mai
ușoare. Primirea în comunitate se face printr-o

botezare în apele publice. Acum se văd adeseori botezuri de acestea în râurile din apropiere de locul unde e secta. Membrii sectei trebuie să trăiască în sărăcie, tot ce trece peste strictul necesar al vieții e împărțit la săraci.

— Isprava unui ventriloc. Ventrilocul duc el adesea hazuri mari cu meșteșugul lor, când știu să-l întrebuințeze bine; uneori au succese și mulți dintre ei au ajuns să trăiască bine de pe urma acestor »meserii«, care adeseori încercă nespuse de mult pe naivi. Cazul de mai jos încă arată că »talentul« asta de ventriloc poate pricinui în unele cazuri buclucuri serioase.

Iată de exemplu, pățania unui negru din Queensland.

Eră în orașul ăsta o înmormântare și negrul se luă și el după convoiul funebru. Când lumea ajunge în cimiter și groapa detersă să scoboare sicriul cu mortul în groapă — toți negri cari urmasu convoiul fură cuprinși de o groază nespuse de mare, făcându-se din negri, ce erau galbeni ca ceara. Ce eră? O voce groasă, ce părea că iese din cosciug, zicea: »Băgați de seamă, băeți, încet-încet de tot«.

Din galbeni ce se făcură, negrii lavinețiră de groază.

Dar glasul funebru urmă:

— »Băgați de seamă, măgarilor, să nu mă faceți să cad greu; o să-mi rupeți șira spinării, vaci încălțate ce sunteți«.

Negrii, cuprinși de spaimă cumplită nu mai știură seamă de cosciug care se rostogoli cu vuet în groapă. El o luară cu toți la fugă, care încoțoro.

Și în urmă, cine credeți că rămăsese, făcând haz mare de cele petrecute? Eră negrul Iohn Samson, care făcea pe ventrilocul și pe care poliția l-a arestat, dându-i două zile numai apă, ca să-l lasă »dracii« din burtă.

— Cel mai nou motiv de divorț. În statul Georgia (America de Nord) a fost prezentat parlamentului un proiect de lege, în virtutea cărui sunt declarate nule toate căsătoriile, când bărbatul a fost tras în cursă de femeia cu care s'a căsătorit prin întrebuințarea din partea acestei femei a fel de fel de mijloace care o făceau frumoasă și ademenitoare.

Printre aceste mijloace de împodobire a femeii și, deci, de atragere în cursă a bărbatului, sunt înșirate: unghiuri, pudră, parfumuri, dinți falsi, păr fals, rufe frumoase, vată pentru rotunjirea formelor trupului, ciorapi cu găurele, bluze decoltate, etc. în sfârșit tot ce contribuie pentru a face pe o femeie mai frumoasă decum e.

Autorul proiectului, Georg Elenn, în sprîjinul acestuia, a declarat că trebuie pus odată capăt deziluziei ce răsare adesea după căsătorie, când soțul descoperă că părul nevestei sale e pe jumătate fals, că dinții ei sunt de asemenea falși, iar fața ei e vâpălită și pudrată. După părerea deputatului care a prezentat proiectul, căsătoriile contractate în condițiile de mai sus trebuie să fie anulate ca și contractele încheiate pe date false.

Negreșit că femeile din Georgia s'au înfuriat grozav și acum caută să zădărnicească prin toate mijloacele votarea proiectului de lege.

— Prin efectul miraculos al cremei »Aranka de Mintschek«, orice damă se face frumoasă ca 'n basme. Prețul unui borcan 1 coroană, borcan mai mare în culoare roză 2 coroane. Săpun »Aranka« 70 fileri, apă de spălat »Aranka« 1 cor., pudră »Aranka« 1 cor., mare 2 cor. Cine dorește să aibă un păr frumos blond să folosească apa de păr »Aranka«. 1 sticlă 1 cor., una mare 2 cor. Cui îi încrunțește părul să folosească regeneratul de păr 1 sticlă 2 cor. Se pot căpăta numai la fabricatorul: laboratorul chimic Mintsek Oéza. Kecskemétt.

Felurimi.

Femeile-medici în Anglia. Numărul femeilor-medici din Anglia e de 750; peste 400 dintre ele și-au făcut cursurile la facultatea de medicină din Londra. În 1895 nu erau decât 200 de doctorese.

Numărul femeilor cari studiază azi medicina în Londra e de 169.

Multe dintre femeile doctori cari au depus cu mare succes examenele și unele au obținut și medalii de aur, au obținut posturile de asistente

și medici-primari la spitale. De asemenea la poște, la spitale comunale de nebuni, la școli, numărul medicilor femei sporește din an în an.

În Londra, un spital de femei cu 60 de paturi e condus numai de femei. Astfel se află și în alte orașe.

În India, femeile-doctori sunt foarte apreciate; femeile indigene nu le consultă decât pe ele.

La spitalele și policlinicile misionare din China, Persia, Africa și alte țări se află o mulțime de femei-doctori.

Concert, petreceri.

Reuniunea de cântări și cântări din Oravița-română invită la producțiunea, ce o va aranja Duminece, la 20 Iulie (2 August) sf. Prof. Ilie 1908 în grădina de tir din Oravița-montană, sub conducerea dlui Carol Lazăr, învățător. — Începutul la orele 8 și jumătate seara. Comitetul Reuniunii. — Program: I. 1. »Domnul Tudore«, cor bărbătesc cu soli: dnul Gh. Pipelca. 2. Vidu »Negruța«, cor mixt. 3. Porumbescu: »Iarna«, cor bărbătesc cu soli: dnul Gh. Pipelca. 4. Vidu »Peste deal«, cor mixt. II. »Țiganul la țig«. Dialog comic de E. Suciu, predat de domni C. Lazăr și Octavian Iiv. III. »Obrăznicia slugilor«. Comedie în 1 act de D. Dimitrescu. — După producțiune joc.

Tinerimea română din Clujdu și jur invită la producțiunea declamatorică teatrală, ce se va țineă Duminecă, în 2 August n. (sf. Proroc Ilie), în școala română din Clujdu. Prețul de intrare de persoană 1 coroană, pentru țarați 30 fileri. Începutul la 6 ore seara. Venitul curat este destinat pentru înființarea bibliotecă a agenturii despărțământului Bșiș al »Asociațiunii«. Comitetul aranjator.

Economie.

Constituirea institutului de credit și economii »Vulturul« în Tășnad. Ni-se scrie: În 23 I. c. s'a ținut adunarea constituantă a institutului de credit și economii »Vulturul« în Tășnad, sub președinția dlui dr. Coriolan Steer. Adunarea a decretat înființarea institutului cu un capital de 100.000 cor. S'au ales apoi în direcțiune: d-nii Andrei Cosma, directorul executiv al »Silvaniei«, Samuil Ciceronescu, contabilul fondurilor diecezane din Oradea-mare, dr. Ștefan C. Pop, avocat și deputat în Arad, dr. Coriolan Steer, avocat în Tășnad, Grigore Pop, protopop în Unimeț, Vasiliu Mureșan, preot în Seuca, Vasiliu Hoblea, preot în Cig, Iosif Cosmața, învățător în Santău și Ioan Lobonțiu, preot în Sărvad. În comitetul de supraveghere: d-nii Demetriu Corolan, protopop în Santău, Nicolau Muntin, secretarul »Silvaniei« Șimleu, Vasile Păcaș, preot în Hotoan, dr. Ioan Suciu, avocat în Zălau, și Ludovic Bardossy, mare proprietar Pișcolt.

După adunare care a decurs cu mult entuziasm, acționarii s'au întrunit la un banchet, unde au serbătorit îndeosebi pe dl Coriolan Steer, care are mai ales meritul că s'a ridicat și în acele părți marginase românești, o cetățue a intereselor românești din toate vremurile.

Fondări noue și urcări de capital în sem. I. 1908.

După o statistică publicată de »Magyar Pénzügy«, în prima jumătate a anului curent s'au înființat institute de bani nouă în capitală 5 cu cap. de cor. 1,265.000.— și în provincie 37, cu capital de cor. 4.603.000 între acestea din urmă 37 institute nouă de bani sunt înșirate și următoarele 6 românești:

»Crișana« din Brad, cu capital de cor. 200.000.
»Drăganul« din Beiuș, cu cap. de cor. 200.000

»Lunca« din Boroșneu, cu cap. »Orientul« din Dobru, cu capital »Șecășana« din Ludoșul-mare cu ca și »Ucea-mare« din Ucea de sus cor. 20.000.

Urcări de capital au avut loc în capitală în un institut și în institute, între cari se află și următoarele românești:

»Ardelana« din Orăștie, cu ca cor. 500.000 la cor. 1.000.000.

»Armonia« din Cincut-mare, cu dela cor. 50.000 la cor. 100.000.

»Câmpeana« din Mociu, cu capi cor. 50.000 la 100.000.

»Coroana« din Timișoara, cu ca cor. 70.000 la cor. 100.000.

»Murășanul« din Maria-Redna, e dela cor. 80.000 la cor. 150.000.

»Târnavesana« din Sighișoara, cu dela cor. 60.000 la cor. 200.000.

»Țibleșana« din Kikiján, cu ca cor. 50.000 la 100.000.

Suma totală a acestor urcări de freză cu cor. 890.000.

Sub liquidare au ajuns în sem. I, tul 8 institute de bani, dintre cari 4 și 4 din provincie.

Budapesta, 2

INCHEZAREA la 1 ORĂ și jum.

Orâu pe Oct. 1908 (100 klg.) 22-76

Seară pe Oct. 19-20

Ovis pe Oct. 14-58

Cucuruz pe Maiu 1908 15-16

Prețul cerealelor după 100 klg. a tot

Orâu nou

De Tisa — — — — 23 K. 60—24

Din comitatul Albei — — — — —

De Pesta — — — — 23 » 60—24

Bănățenesc — — — — 23 » 60—24

De Bacica — — — — 23 » 60—24

Săcară — — — — 19 » 50—15

Orzul de nutreț, cvalit. I. 15 » 30—14

» de cvalitatea II. 14 » 30—15

Ovăs de » I. 16 » 70—16

» » II. 16 » 10—16

Cucuruz vechiu — — — — —

» nou — — — — 15 » 40—15

BIBLIOGRAFIE.

— »Iobăgia«, volumul I din c Ioan Russu-Șirlanul a apărut, conținând iobăgiei până la finea secolului. Volumul se extinde peste 400 octav mare, având următorul sumar: viziri, II. Ștefan cel sfânt, III. Familia lui Arpad, IV. Oligarhia, de aur, VI. Orașe și comitate, V. stiiile străine și oligarhiile, VIII. volvezli români, IX. Intâla răscoanească, X. Uneltrile oligarhiilor, fluința husiților, XII. Ioan Corvin Matei Corvinul, XIV. Decadența, chelare.

Se poate procura dela administrației bunei. Prețul unui exemplar 3 ediție de lux 5 cor. plus 30 fileri

Pomelnic pentru pomenire și morților, la liturgii și pa legat în pânză 50 fil., în hârti. Se află de vânzare la »Țib diecezană« și la »Tribuna«

Posta Administrației

G. Olde preot, Ferendia. »Mijlocitor rut la tipografia diecezană din Arad cetat.

Redactor responsabil provizor Seve

Editor proprietar George Nich

licitațiune minuendă.

licitațiune minuendă. Licitațiune întru încuviințării Ven. Conzistor de dno... (11 Iulie) a. c. Nr. 4291/1908 să public...

Comitetul parohial.

Magyar Elelmiszer-szállító Részvénytársaság

nyilvános hűtő- és fagyasztó raktárháza. (Depozitul public frigorifer al societății ungare pentru furnisarea alimentelor.)

Budapesta, IX., în strada Tóth-Kálmán nr. 8-10.

Telegrame: Consumus Budapest. Telefon: 25-02. Biroul central: V., Nagykorona-ut 17.

Atragem atențiunea on. public asupra marelui nostru depozit frigorifer (având încăpere de 600 vagoane de mărfuri) construit după toate ouceririle tehnicei moderne...

Teat. să păstrează timp mai îndelungat și neschimbate. Lichidăm și avansuri cu condiții moderate pentru fiecare marfă.

Frigoriferiile noastre au o situație favorabilă prin faptul că sunt așezate lângă gară și sunt legate prin o linie de șin cu gara de mărfuri de pe malul Dunării...

Mărfurile supuse taxelor vamale și de consumație se pot depune în mod liber, avem apoi avantajii la reexpediții

Fabrica noastră de ghiță produce zilnic 500 de măgi metrice de ghiță.

Primim transportul mărfurilor depuse la noi și mijlocim desfacerea noastră prin sucursalele noastre din Viena, Berlin, Breslau, și London, altele tot în regia noastră.

Avem sucursale pentru primirea și clasificarea mărfurilor în provincie, în Arad, Careil-mar, Szentey Lugo, Huedin și Kaposvár.

Avem agenți la granițe în Bodenbach, Buchs, Eg-r I. B. Granica, Halbstadt, Oderberg, Passau Salzburg, Smbach, Tetschen, Lindau.

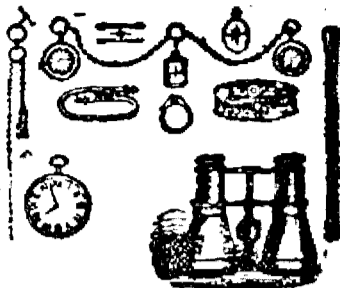
Pentru lămuriri și informații au a se adresa la Direcțiune.

Gratis!

trimite oricui cine se adresează la mine, catalogul de peșur care a apărut de curând despre

Gratis!

Ciasornice

de prima calitate și bijuterii, ciasornice bine regulate remon-toir cu 5 conoane 60 fl., un ciasornic de trezit perfect cu 2 cor. 90 fl.

Cadouri mari de sărbătorii

Győző Brucker Nándor és Társa maeștru de ciasornice.

Győr 75.

Cel mai mare magazin și atelier de reparat biciclete și mașini de cusut din Arad.

Hammer Vilmos

Maestru de electricitate

Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

Pfaff și Singer. Mare asortiment și cel mai ieftin magazin de mașini de cusut Minerva cu roată și biciclete Puch și Premier precum și părți constituante de mașini, plăci de gramofone.

Cele mai bune bandaje de hermă, de pânteci, suspensorii, iri-gătoare, injectoare și articole de cauciuc, (șumă), ciorapi de cauciuc se gă-sesc la

Carl Koch

Timișoara (în oraș), Depozit de toate articolele pentru căutarea bolnavilor.

Jgaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără pentru prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

ANUNȚURI

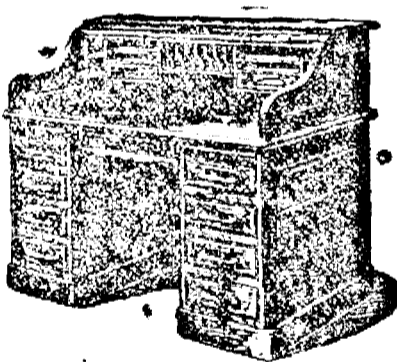
primește administrația Tribuna pe lângă prețurile cele mai moderate.

Reclama e sufletul comerțului.

La reparații, adoptări etc. nu vă uitați de

Geamurile duble de reformă ale lui Mayr.

Brevet unguresc nr. 37857, foarte potrivite și încercate de toată lumea. Sunt cele mai simple, bune și ieftine (A nu să confundă cu ghișeurile!) și sunt breveteate în toate în statele mari.

Siugurul pro-ducător al geamurilor duble de re-:: :: formă. Brevet unguresc numărul 37857. :: ::

- VICTOR KREMER - tâmplărie cu uzină de aburi. SIBIU (Hermanstadt, Nagyszeben).

APĂ MINERALĂ PHOENIX DIN BUZIÁS

IN PRIVINȚA EFECTULUI PENTRU BOALELE DE RINICHI ȘI BĂȘICĂ INTRECE TOATE APELE.

La gust e plăcută, puțin acrie, nu e feruminoasă și abundează în acid carbonic. Apă de masă neobișnuit de răcoritoare. Intrebuințată pentru cură de beut, pentru boale de rinichi și bășică, pentru formațiunea petrii de bășică și înisipare, pentru catarul organelor de respirație și de secrețiune s'a dovedit de un efect eminent.

PROSPECTE trimite gratuit administrația izvorului:

Direcțiunea stațiunii balneare Muschong — în Buziás.

Mare succes. Invenție nouă.

Dinții susțin sănătatea

căci sub influința lor stau organele mistuirei, cari natural au înfruntare asupra sănătății. Fiindcă sănătatea e mai scump tesaur din lume, de aceea vă recomand noua mea invenție, care nu e frază goală ci vă dă o probă sigură

cosmetical de dinți „Hófehér“ a lui Nádler

care și cei mai negligeați dinți îi curăță depărtându-le negreala sau gălbineala îi face albi ca și zăpada

O singură experimentare adăvărește, că „Hófehér“ e mai bun ca praful, crema și pasta de dinți, că nu e în el praful care să frece, care se pune pe gingei și între dinți și ducând smaltul de pe dinți produce dureri de dinți și de gingei. Nu conține săpun, ca altele.

»Hófehér« e un lichid produs din sucuri de plante pe cale chimică, și are un gust plăcut.

Prețul unei sticle 1 cor. 50 fil, care ajunge 1—2 ani.

Se capătă la:

Nádler Lajos

ARAD, în depozitul din **Andrássy tér 20**,
Locul fabricii: **Varjassy József utca 32**, (casa proprie).

Sub scutul legii și patentat!

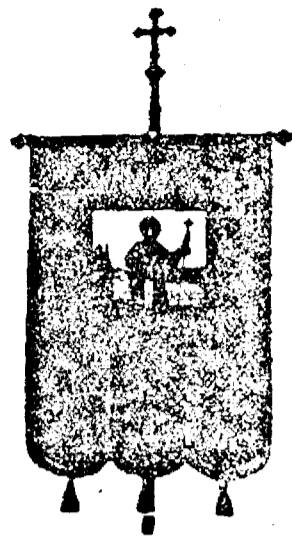
VRANITS & TAUSCH

„La crucea de aur“

în **NEOPLANTA** (Neusatz Ujvidek)
strada **Dunării** (Donau-Gasse).

Recomandă în binevoitoare atenție a prea onoraților Domni preoți și comune bisericesti magazinul său bogat de recepții bisericesti, ca

feloane, steaguri, cruci, ripide, candelă, cadelnite, baldahine și icoane sante.

Posedăm cel mai mare deposit în obiecte bisericesti, și cu prețurile cele mai ieftine

Mare atelier pentru pregătirea de iconostase, tronuri, străni, amvoane, sfesnice dela simple până la cele mai scumpe.

Institut de auritură artistică pentru auritura de iconostase, tronuri, cadre și tot felul de ornamentică bisericască, cu prețurile cele mai avantajoase.

La cerere catalog de prețuri românesc se trimite gratuit.

Grosz Nagy Ferencz,

farma- **Debreczen** :: farmacia ::
cist. :: **Arany egyszaru**

Hajdusági
Bajuszpedrű.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte iute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT
PENTRU VOPSIREA PARULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

SIBIU

E. PUREGE

fabrică de casse de bani
Nagyszeben

Recomandă fabricațiile sale

casse de bani

de orice mărime, struite din material mai bun și mai t

Recomandă de asemenea practicele (mașini)

● cuptoare de fert ●

în toate versiunile dela execuția cea mai simplă până la cea mai elegantă.

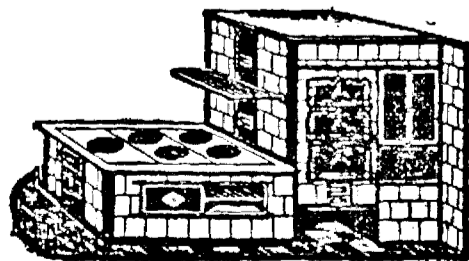
Atrage atențiunea on. public din localitate și din împrejurime asupra atelierului său de

lăcătușerie, ferărie și construcție

care-i cel mai mare din tot Sibiul

și pe care l-am instalat conform cerințelor moderne și l-am înzestrat cu puteri excelente de muncă! Primesc orice fel de construcții atingătoare de această branșă, precum:

lucrări de ferărie la clădiri, portaluri, schele și grădini, fer, îngrădiri de fer la coridoare și balcoane, geamuri, uși de fer, îngrădiri de fer, la mormânturi, cișmele, orice lucrări de ferărie și făurie și lucrări de bas-

Trimite gratis și francoziuni (proiecte de chise) pentru casse de bani, de fert etc.

Sibiu (Nagyszeben)
Rosenangergasse N